

TÉMA

Reportáž a rozhovor
o náročném výcviku
asistenčních psů

str. 8–10

OJEDINĚLÁ VÝSTAVA

Dientzenhoferova Portheimka
láká na dosud nevystavená
barokní díla

str. 28

BYLA JSEM DÍTĚ PARKU U PORTHEIMKY

Čtěte rozhovor
se známou spisovatelkou
a rodačkou z Pětky
Terezou Boučkovou

str. 16–18

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 5
VE SPOLUPRÁCI S AGENTUROU
VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ
VÁS SRDEČNĚ ZVE NA AKCI PRO DĚTI

**STRAŠIDELNÝ
POHÁDKOVÝ LES**

AKCE SE KONÁ POD ZÁŠTITOU
MÍSTOSTAROSTKY MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 5 MONIKY SHAW SALAJOVÉ
V SOBOTU 16. ZÁŘÍ 2023 OD 10:00 DO 17:00
TĚŠÍME SE NA VÁS NA BARRANDOVĚ
START U DĚTSKÉHO HRISTĚ - ULICE LAMAČOVA

VSTUP ZDARMA

HERCI V KRÁSNÝCH KOSTYMECH
NA VŠECHNY DĚTI ČEKÁJÍ V CÍLI DÁRKY

VÍCE INFORMACÍ A POVINNÁ REGISTRACE NA WWW.VELODO.CZ
EMAIL: VELODO@VELODO.CZ

 [Velká Dobrodružství](https://www.facebook.com/velka.dobrodruzstvi)

KOMUNITNÍ CENTRUM LOUKA
DENÍK 7.
**Procházky
Prahou**
BŘEVNOVSKÉ USEDLOSTI
A JEJICH KOUZLO

PÁTEK
22. 9. OD 10 h
ORAL THEAT. MALOVANKA

**VSTUP VOLNÝ
NUTNÁ REGISTRACE:
KLOUKA@SEZNAM.CZ**

Komunitní centrum Louka
U Královské Louky 5, Praha 5
Město: 775 788 006
e-mail: kclouka@seznam.cz

  **NÁRODNÍ
MUZEUM** : 205 let

**Lekce jógy
v Národopisném muzeu**

**Přijďte si zacvičit jógu v kulisách
klasicistního letohrádku.**

**Každé úterý od 19. 9. 2023
18.00–19.00 hod.**

Vhodné pro začátečníky i pokročilé.

Cena lekce (60 minut) 150 Kč, cena pěti lekcí 650 Kč.
Více info na www.nm.cz
Přihlášení na lekci: katerina.musilkova@nm.cz

Národopisné muzeum Národního muzea
Kinského zahrada 98, Praha 5.

**HELPPES
UVADÍ**

**21. ROČNÍK
SLAVNOSTNÍH PROMOCI PSŮ
SUPERHERDINŮ, KTERÉ POMAHAJÍ
LIDEM S HANDICAPEM**

**SUPERDEN
WOW!**

**16. 9. 2023
OD 10.00**
VÝCVIKOVÝ AREÁL PSŮ HELPPES
PRAHA 5 – MOTOL
ZASTÁVKA TRAMVAJE:
HOTEL GOLF

organizátoři:
JAROSLAV BŘESKÝ
JAN ČENSKÝ
LENKA FRÍPOVÁ
MARTIN FRANCE
KRISTÝNA FREJOVÁ
JAKUB KOHÁK / MIREK KOVALINA
MARTY KUBISOVÁ
MAGDA MALÁ / RICHARD NEDVĚD
BÁRA NESVADBOVÁ
PATRIE PAČÁČOVÁ
PETER PECHA / MILAN PEROUTKA
RAEEO / VIKTOR SODOMA
JANA STRYKOVÁ
DANA SYSLOVÁ / V-ROCK...

ÚVODNÍK

Koupaliště s atmosférou rozmarného léta

Milí sousedé, jak jste strávili léto? Ve mně ještě teď rezonuje benefiční koncert, který koncem srpna odehrála kapela známého muzikanta Jaroslava Uhlíře na rybníce v Motole. Znáte to tam? Čistá voda, příroda, parádní skoro venkovská atmosféra. Občas plavete s divokými kachnami, občas vás trochu prožene labuťák Kamil, který si hlídá své teritorium. Koncert proběhl na podporu ochrany přírodního charakteru koupaliště, na kterém se chystá vystavět hlavní město Praha masivní betonovou budovu. Tento nový dům by ale nenávratně změnil vzácnou místní atmosféru „rozmarného léta“. Navíc by byla stavba docela drahá a hrozí, že vyšší provozní náklady nové budovy by zdražily cenu vstupného. A to by komplikovalo vstup seniorům a mladým rodinám s dětmi.

Proto se rozhořel boj za rozumnější architektonický návrh. Naše městská část už nechala zpracovat základní hmotovou studii, která se nedostatky snaží zmírnit. Přiznám se, že mě ale docela překvapilo jednání na hlavním městě, kde někteří politici tvrdí, že na podobu koupaliště nemají mít vliv lidé z „místních

komunit“, protože je potřeba vystavět koupaliště „celopražské“. Přijde mi to zvláštní. Do Motola se totiž už dnes jezdí koupat nejen lidé z „komunit“ z bezprostředního okolí, ale, jak víme, také lidé z Prahy 1, 13, 6, 7, 8, z Řep, a dokonce až z Tróji. A jezdí sem mimo jiné kvůli charakteru koupaliště, jeho přístupnosti a celkové náladě. Možná by někteří politici z hlavního města, kteří sedí v budově magistrátu na Mariánském náměstí, chtěli tyto Pražany vyměnit za nějaké jiné? Ale to snad ne. Snad najdeme nad hledáním podoby nové stavby v nejbližších měsících společnou řeč a jedinečná atmosféra Koupaliště Motol zůstane zachována pro všechny Pražany.

A když jsme u té atmosféry, dovolím si doporučit několik článků z časopisu, který právě držíte v rukou. Park Portheimka a okolí ožívá v titulním rozhovoru se spisovatelkou Terezou Boučkovou. K tomu se váže také pozvánka na vzácnou výstavu v samotném letohrádku Portheimka, která začíná v září. Nepřehlédněte ji. Dámy a pánové, přeji vám inspirativní čtení.

Jaroslav Pašmik
starosta MČ Praha 5
jaroslav.pasmik@praha5.cz
+420 777 409 044

Kde nás najdete...

mcpraha5

@mcpraha5

Praha 5

@mcpraha5

Dovolujeme si vás upozornit,
že na akcích MČ Praha 5
jsou pořizovány zvukové a obrazové
záznamy k dalšímu využití v médiích.

OTEVŘENÍ

Nové bezbariérové pobočky České pošty

Praha 56 v objektu Košířské brány
Plzeňská 95/1348, Praha 5

Otevírací doba pošty: PO-PÁ od 8:00 do 18:00

V těsné blízkosti budovy je tramvajová zastávka U Zvonu.

ZPRAVODAJSTVÍ

PARTICIPACE A PROJEKTY

Občané čím dál více ovlivňují podobu páté městské části

Na podzim se budou na Praze 5 opět projednávat plánované investiční projekty, některé z iniciativy Zlepšuj Pětku. Naplánovány jsou akce, v nichž budou občané moci připojit připomínky k investičním záměrům, aby se radnice nejdříve seznámila s jejich názorem.

„Dát prostor k vyjádření připomínek a názorů co největšímu počtu občanů je pro nás klíčové. Zvlášť u projektových záměrů, které bezprostředně ovlivní místo, ve kterém občané žijí a ve kterém se pohybují. Chceme, aby se konzultační proces s veřejností stal běžnou součástí přípravy většiny investičních záměrů,“ říká radní Prahy 5 Filip Karel (Piráti) s tím, že na část nákladů by se mělo podařit získat příspěvek od hlavního města.

K participativnímu projednání jsou připraveny tyto projekty: park Na Pláni (představení finální podoby projektu před zahájením stavebních prací), dětské hřiště Vejražkova (získání podnětů k uvažované revitalizaci hřiště), kemp Motol (konzultace studie k umístění projektů – workout, parkour, pumptrack), náves staré Butovice (získání podnětů pro zadání studie úprav prostranství kolem Butovického rybníka a vedlejšího dětského hřiště), dětské hřiště Lohanského (získání podnětů pro rekonstrukci hřiště pro starší děti a teenagery),

V Motole mezi dětskými hřišti Kudrnova a Deylova byly doplněny nové hrací prvky pro starší děti

fotbalové hřiště Hlubočepy (vyjasnění potřeb místních obyvatel k využití fotbalového hřiště), dočasné hřiště a sportoviště Triangl Barrandov (získání podnětů k záměru pořízení dočasného hřiště a sportoviště v této lokalitě), poliklinika Barrandov (identifikace chybějících zdravotnických služeb a sběr dalších podnětů týkajících se provozu polikliniky). Setkání občanů k jednotlivým projektům se uskuteční během podzimu od září do listopadu. Informace o místech setkání a termínech budou vždy v předstihu zveřejněny na webu Prahy 5 (www.praha5.cz).

Úspěšně také pokračuje iniciativa Zlepšuj Pětku, v jejímž rámci mohou občané přímo navrhovat užitečné projekty. Z nich jsou pak vybrány nejlepší. V zatím posledním „kole“ této iniciativy lidé předložili další pěkné návrhy, jak zvelebit veřejný prostor. Jde například o zřízení psího hřiště na Barrandově, revitalizaci dětského hřiště v Husových sadech, z menších projektů kupříkladu o instalaci knihobudky v parku Klamovka. O tom, které návrhy budou skutečně realizovány, rozhodnou sami občané Prahy 5 formou hlasování během letošního podzimu.

Podle zastupitele a poslance z opozičního hnutí ANO Lubomíra Brože by se ale měla vylepšit komunikace projektu a splnit několik bodů. „Vytvořit jasnou komunikační strategii. Veřejná setkání s obyvateli a diskuse nad projekty. Soustředit se na menší projekty, které je možné v krátké době realizovat. Zpětnou vazbu a transparentnost,“ míní. ■

PARKY A ZELENĚ

V Dienzenhoferových sadech jsou zbrusu nové lavičky

Celkem 16 nových laviček bylo nově instalováno v Dienzenhoferových sadech, kde si tak lze opět o něco lépe vychutnat letmé chvíle odpočinku, ale třeba i relaxovat u pěkné knížky. Radnice Prahy 5 zde má v plánu také osazení záhonů a zasazení nových květů.

Součástí zeleně v Dienzenhoferových sadech je rovněž památný, přibližně 150letý dub, který se navzdory věku nachází v dobrém stavu a stále je tak dominantou

celého prostoru – roste na okraji sadů, kousek od Jiráskova mostu.

V souvislosti s údržbou zeleně a úklidem zelených ploch Praha 5 zvažuje i zavedení kompostování v parcích. V současnosti se spadané listy nechává ležet nebo se odváží – to je však velmi nákladné, protože celkový odvoz stojí zhruba 3 miliony korun ročně. Kompostování by tak bylo dalším střípkem do mozaiky nápravy veřejných financí a ozdravení rozpočtu městské části. ■

Nové lavičky lákají k příjemnému posezení

SOCIÁLNÍ POMOC

Lidé v nouzi žijící na Praze 5 mohou využít krizové sociální byty

Dočasně budou moci bydlet lidé z Prahy 5 v bytech, které místní radnice vyčlenila pro takzvané krizové sociální bydlení. Oběti domácího násilí, občané v náhlé nouzi a další tak mohou překlenout nejožehavější čas, než vyřeší svou situaci.

„Je důležité lidem pomáhat ještě předtím, než se na ulici dostanou, protože poté se z ní už těžko vrací do normálního života. Nikdy nevíme, co si na nás život nachystá, a podat pomocnou ruku v nouzi je přesně to, co městská část může udělat,“ říká místostarostka Prahy 5 Monika Shaw Salajová (Sen 21).

Radní Prahy 5 schválili pravidla pro poskytování této služby tak, aby byla transparentní a skutečně pomáhala jen těm, kteří to potřebují. Základním opatřením je i omezená doba užívání v délce tří měsíců pro překlenutí doby, než se vyřeší daná situace.

Pátá městská část poskytuje krizové ubytování za stejné ceny, které platí pro pronájem bytů ze sociálních důvodů. Ubytovany hradí zároveň zálohy za služby a také za dodávané energie. Pokud by své povinnosti neplnil, je to důvod k okamžitému vypovězení smlouvy.

Žádost může podat kterýkoliv občan ČR nebo občan některého z členských států EU, pokud má k datu podání žádosti trvalý pobyt – případně prokazatelný skutečný pobyt – na území Prahy 5.

Opoziční zastupitel Lukáš Herold z ODS si však myslí, že program vzniknout neměl.

Foto: René Volřík

Praha 5 poskytuje krizové ubytování za stejné ceny, které platí pro pronájem bytů ze sociálních důvodů

„Radnice jednak má krizové byty, jednak pronajímá byty ze sociálních důvodů. Záměrem však zřejmě bylo vytvořit nový, zcela netransparentní způsob přidělování bez hodnotící komise a nezávislého bodového hodnocení,“ domnívá se.

Radnice dosud však mohla krizové situace „svých“ občanů řešit jen pronájmem bytů ze sociálních důvodů nebo těch, jež jsou určeny výhradně pro seniory. Tato možnost však nebyla dostatečně flexibilní a neumožňovala

poskytnout potřebné ubytování co nejrychleji. Zavedením institutu krizového sociálního ubytování a nastavením pravidel pro jeho využívání tak městská část získala novou možnost, jak rychle pomoci lidem v tíživé situaci. ■

V případě potřeby se můžete obrátit na Odbor sociální problematiky a prevence kriminality ÚMČ Praha 5.

Náměstí 14. října č. 4 (2. patro)

Úřední dny: pondělí a středa od 8.00 do 18.00 hod.

Tel.: 257 000 432

DOPRAVA V KLIDU

Vyřídíte si parkování v zónách pohodlně online!

Komfortně online z domova a bez čekání ve frontě na radnici si mohou občané vyřídít příslušné povolení do zón placeného stání (ZPS) v Praze 5. Základním krokem je zřízení osobní stránky uživatele v systému. Tuto stránku si lze pořídit buď zavoláním na tel. číslo 257 015 257, nebo po přihlášení identitou občana, kdy automaticky dojde k registraci a vytvoření účtu. Poté je třeba zvolit buď podání nové žádosti,

či prodloužení stávajícího oprávnění. K získání rezidentního parkovacího oprávnění je zapotřebí občanský průkaz s místem trvalého pobytu v Praze 5 a technický průkaz vozidla. Pokud vůz není registrován na žadatele, je potřeba doložit doklad o užívání vozidla (tedy právní vztah k vozidlu).

K získání abonentního parkovacího oprávnění musí mít žadatel sídlo podnikání nebo provozovnu v Praze 5. K výjezdu

parkovacího oprávnění je třeba předložit zřizovací listinu (výpis z obchodního rejstříku, živnostenský list, stanovky společnosti), jakýkoli platný doklad o adrese provozovny a technický průkaz vozidla s uvedením podnikatelského subjektu jako vlastníka. Abonentní parkovací oprávnění je také vydáváno fyzickým osobám, které vlastní nemovitost v dané vymezené oblasti (dokládá se výpisem z katastru nemovitostí). ■

Další informace k jednotlivým žádostem a ZPS v Praze 5:
www.praha5.cz/doprava/zony-placeneho-stani/

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

V Košířích zahájil provoz sběrný dvůr

Jubilejním desátým na území metropole se stal nový sběrný dvůr, který pod hlavičkou města otevřela společnost Pražské služby v Klikaté ulici v Košířích. Obyvatelé Prahy 5 tak získali další možnost, jak se pohodlně a s ohledem na životní prostředí zbavit nejrůznějšího odpadu.

Sběrné dvory jsou pro zpracování komunálního odpadu stěžejní, kromě jiného jsou nástrojem pro eliminaci výskytu černých skládek. Některé z nich navíc slouží jako takzvané re-use pointy čili místa, kde lze dát věcem nový „život“. To je i případ sběrného dvora v Košířích.

„Re-use pointy jsou nedílnou součástí cirkulární ekonomiky. Umožňují dát věcem druhou šanci. Potvrzují tak rčení, že co je pro jednoho odpad, může být pro druhého poklad,“ říká tiskový mluvčí společnosti Alexandr Komarnický a dodává: „Předměty přijaté do re-use pointu se objeví v aplikaci Nevyhazuj to. Tam si je mohou občané rezervovat a poté si pro ně přijet. Do budoucna by pak po vzoru ze zahraničí možná mohlo vzniknout i re-use centrum, ovšem s trochu odlišným principem fungování.“

Sběrné dvory tvoří nedílnou součást systému nakládání s komunálním odpadem na území hlavního města. Bezplatně je mohou využívat všichni občané metropole. Právníké a fyzické osoby oprávněné k podnikání a fyzické osoby, které neprokážou svůj trvalý pobyt na území města, tu mohou odpad odložit za úplaty (s ohledem na naplněnost kontejnerů).

Loni sběrné dvory navštívilo 220 tisíc lidí, dohromady tu odevzdali přes 45 tisíc tun

Desátý sběrný dvůr v Praze otevřely Pražské služby v Klikaté ulici v Košířích

odpadu. To je o necelých 5 000 tun více než v roce 2021. Nejčastěji odevzdávané komodity se v průběhu let nemění. Ve sběrných dvorech končí nejčastěji starý nábytek, vysloužilé sportovní vybavení, stavební suť z drobných rekonstrukcí a v omezené míře taky staré pneumatiky.

Odložení odpadu mimo popelnice lze pokutovat, protože jde o černou skládku. Není to však jednoduché. Za čistotu v okolí stanoviště směsného odpadu odpovídá vlastník nebo správce objektu. U tříděného odpadu

je situace s odkládáním prakticky totožná. Odlišnost spočívá v tom, že okolí těchto separačních míst takzvané „douklíží“ svozové firmy. „To slovo „douklíží“ je klíčové. Má to na starosti speciální hlídka. Popeláři na svozové trase nemají povinnost automaticky uklízet odpad kolem nádob. Ten objemný mnohdy do kuka vozu nejde ani vhodit. Proto by lidé měli s odpadem nakládat odpovědně a objemný odpad vozit právě do sběrných dvorů,“ dodává Komarnický. ■

SMÍCHOV CITY

Ulice v nové čtvrti dostanou jména po slavných ženách

Většina ulic a veřejných prostranství nacházejících se v nově budované čtvrti Smíchov City bude pojmenována po slavných ženách. Záměr schválila již v červenci rada městské části.

Právě budovaná hlavní třída bude pojmenována po bývalé americké političce českého původu a smíchovské rodačce Madeleine Albrightové. Jméno bývalé ministryně zahraničí USA ponese také místní nová základní škola. V oblasti dále vznik-

nou ulice mecenášky a sběratelky umění Medy Mládkové, historičky a disidentky Růženy Vackové, socioložky Jiřiny Šiklové či malířky Toyen. Jedinou výjimkou bude ulice spisovatele Josefa Škvoreckého.

Součástí projektu jsou také nové dva parky, z nichž jeden ponese jméno filozofky Hannah Arendtové, druhý pak dostane svůj název po Alici a Anně Masarykových, dceři a vnučce prvního československého prezidenta. ■

POMOC S DLUHY

Milostivý podzim pomůže s daňovými exekucemi

Praha se v září připojí k celostátní akci Milostivý podzim, jejímž cílem je pomoci dlužníkům s dluhy vůči státu. Pokud jste v daňové exekuci za místní poplatky, můžete požádat o odpuštění příslušenství k dlužné částce.

Očekává se, že na celkových nedoplatecích by mohlo být Pražanům odpuštěno až 2,7 milionu korun. Milostivý podzim navazuje na předchozí akce Milostivé léto I a Milostivé léto II, které u občanů zaznamenaly pozitivní ohlas. ■

OPRAVY ZELENÝCH ÚZEMÍ

Náročná revitalizace smíchovského parku Mrázovka se blíží ke konci

Oprava smíchovského parku Mrázovka se přehoupala do své poslední fáze. Dokončení revitalizačních prací je plánováno na říjen.

Práce na opravě parku začaly letos v březnu. Součástí revitalizace je zejména oprava poškozených cest, schodišť, zábradlí a kamenných opěrných zídek či vytvoření nových pěších propojovacích zkratk. Projekt se věnuje také zadržování dešťové vody, ale i instalaci nového mobiliáře. Cílem oprav je celkové estetické, architektonické a funkční zlepšení další zelené plochy na území Prahy 5.

V současné, závěrečné fázi realizace probíhá oprava komunikací v horní části parku u sportovního areálu. Dokončuje se nové schodiště a zábradlí podél usedlosti Bertramka. V této části parku budou instalovány také nové lampy veřejného osvětlení. V rámci stavebních prací byla upravena přístupová cesta vedoucí k zahrádkářské kolonii. Obnovují se též všechna zábradlí a revitalizuje se prostor vyhlídky. V rámci arboristických úprav dojde ke druhé etapě kácení stromů. Na základě dendrologického posudku byly vytipovány ty dřeviny, jejichž výskyt brání správnému fungování ekosystému parku nebo mohou ohrozit bezpečnost. Vykáceno bude celkem 50 kusů stromů převážně menší velikosti, jejichž dřevo městská část nabídne veřejnosti k bezplatnému rozebrání. V průběhu obnovy parku také budou odstraněny pozůstatky po vandalismu, jako jsou třeba nežádoucí sprejerské malby.

Vzhledem k tomu, že se podle investičního odboru na MČ musí provést dodatečné stavební práce a změny v etapizaci, aby se uspořily investiční náklady, dokončí se Mrázovka letos v říjnu. ■

Nového kabátu či opravy se dočkaly poškozené cesty, schodiště, zábradlí a zídky

MLÁDEŽNICKÝ PARLAMENT

Díky svému parlamentu si mohou mladí vyzkoušet práci politiků

Na Praze 5 vznikl Parlament dětí a mládeže. Nová apolitická organizace umožní mladým občanům městské části vžít se do role těch, kteří vytvářejí a ovlivňují české politické dění.

Cílem nového projektu je zapojit mladé lidi do společnosti, naučit je zodpovědnému

přístupu k demokracii a umožnit jim spolupracovat na participativních projektech. Hlavním úkolem mladých poslanců bude vyjadřovat se k vybraným tématům Zastupitelstva MČ Prahy 5 a případně i dalších orgánů. Mládežnický parlament, na jehož vzniku se shodlo zastupitelstvo, se nicméně bude věnovat

i pořádání kulturních, sportovních či charitativních akcí nebo participovat na akcích konaných na území městské části.

Parlament dětí a mládeže vznikl na základě memoranda, které podepsali zástupci páté městské části a Domu dětí a mládeže Prahy 5. Radnice bude mít v novém projektu za úkol bez-

platně poskytovat členům parlamentu prostory pro zasedání a komunikovat možnost členství v této organizaci studentům základních a středních škol. Vedení městské části počítá s tím, že juniorský parlament bude tvořit 30 zástupců a jeho činnost bude navázána na podobné aktivity v rámci Prahy. ■

TÉMA

ASISTENČNÍ SLUŽBY

Hele, pes! Helppes mění rozpustilá štěňátka v nepostradatelné pomocníky lidí s handicapem

Vlhký čumák odrostlé psí slečny nás zvědavě očuchává a člověk by musel být z kamene, aby nepodlehл kouzlu, jež mají pouze hafani. Tenhle pejsek je ale už dnes navzdory nízkému věku přece jen o něco „dospělejší“ než mnozí jeho vrstevníci v rodinách. Fenka se – stejně jako její druzi ve výcvikovém areálu Helppes v Motole – připravuje na náročnou roli asistenčního psa pro spoluobčany s handicapem.

„Cvičíme zde asistenční psy pro lidi s tělesnými handicapem, se sluchovým postižením, pro osoby s poruchou autistického spektra, posttraumatickým stresovým syndromem, psí specialisty pro lidi, jejichž zdravotní problém jim způsobuje ztrátu vědomí, jako jsou diabetici, epileptici a tak podobně, i vodící psy pro osoby s postižením zrakovým,“ říká naše průvodkyně Denisa Polívková, zkušená cvičitelka, a jak jinak, také milovnice všech možných pejsků.

Díky svolení paní ředitelky Zuzany Daušové můžeme zhlédnout ukázky výcviku mimo oficiální akce, které jsou vždy velkým lákadlem pro velké i malé diváky. Není divu; přece jen jde o úplně jiný druh výcviku, než je ten klasický. Pes vycvičený pro každodenní pomoc člověku je v obří směrce všech svých „kolegů“ po celém světě jakýmsi „vysokoškolačkem“. Musí se toho naučit opravdu hodně, protože ho čeká celý život po boku člověka, který na něj bude plně spoléhat.

Samozřejmě nás zajímá hlavně to, jak dlouho trvá pejskovi cesta od štěněte k perfektně vycvičenému pomocníkovi, který je pro člověka s handicapem mnohdy i životním druhem.

Foto: René Volfík

„Výcvik asistenčního, vodícího nebo signálního psa trvá v průměru šest až osm měsíců, někdy déle. Záleží na tom, jaké úkony se učí pro konkrétního klienta, ale důležitá je i učenlivost daného psa. Je to podobné jako u lidí – někdo se učí rychleji, jiný pomaleji. V žádném případě to však neznamená, že by ten hůře učenlivý pes byl po absolvování výcviku horší než ten, jemuž šel výcvik snadněji,“ vysvětluje Denisa Polívková.

Samotnému asistenčnímu výcviku však předchází ještě socializační výchova, v jejímž rámci štěně získává nezbytné sociální návyky. Je to vlastně podobné jako u dětí v mateřině před jejich nástupem do školy.

Tato výchova štěňat probíhá v rodinách dobrovolníků pod vedením zkušené koordinátorky výchovy Helppes.

Alternativou k výchově štěňat je zakoupení dospělých psů ve věku 10 až 18 měsíců. Takového psa ovšem čeká před samotným asistenčním výcvikem důkladné testování jeho schopností, povahy a pochopitelně i zdravotního stavu. Žádné „ale“ zde nelze tolerovat, natož odpustit.

Nejvhodnější rasa

Jaká psí rasa je nejvhodnější pro asistenční výcvik? Jde většinou o labradorské, zlaté nebo flat coated retrievery. Díky své adaptabilitě a přátelské povaze jsou velmi vhodné pro asistenční výcvik.

Rozhlížíme se po areálu se spoustou zeleně, překážek a zábradlíček. Člověka maně napadá, že by měl změnit povolání a začít taky cvičit

Výcvik asistenčního, vodického nebo signálního psa trvá v průměru šest až osm měsíců, někdy déle. Záleží na tom, jaké úkony se učí pro konkrétního klienta, ale důležitá je i učenlivost daného psa.

psy v tak pohodovém prostředí. Tato práce má navíc jasně viditelný výsledek v podobě skvěle vycvičených čtyřnohých pomocníků.

A co by to bylo za „akademii“, kdyby úspěšně završení výcvikového cyklu nezakončila řádná promoce. Ta se koná jednou ročně a pokaždé má navýsost slavnostní charakter. Akce se jmenuje Super den – tento den se totiž stává opravdovým super dnem pro mnoho klientů, protože zde přebírají svého nového psiho pomocníka z rukou patronů, jimiž jsou významné a populární osobnosti ze světa showbyznysu a veřejného života. Každý vycvičený psi pomocník zde získává certifikát, a stává se tak „právoplatným“ čtyřnohým asistentem. Na této akci nemohou chybět ani zástupci radnice Prahy 5, která organizaci Helppes dlouhodobě podporuje.

Mezinárodní akreditace

Helppes je držitelem akreditace mezinárodní odborné organizace Assistance Dogs International a mimochodem se mu podařilo získat také Cenu veřejnosti ve dvou ročních soutěžích „Neziskovka roku“ (roky 2013 a 2014) a obdržet od Nadace rozvoje občanské společnosti, která soutěž pořádala, osvědčení pro „Zdravě řízenou NNO 2013“. Tato osvědčení potvrzují, že zde svoji práci dělají na velmi vysoké

úrovni, kterou osvědčují zahraniční hodnotitelé a již ocenila nejen odborná porota, ale také veřejnost.

O tom, že Helppes je jedničkou ve svém oboru, však možná ještě lépe svědčí to, že zde vyvinuli unikátní výcvikovou metodu. V čem je výjimečná? Společně se specialistou pro výcvik policejních psů na pachové práce Stanislavem Beníškem Helppes v roce 2010 vyvinul v ČR zcela unikátní metodu pachových konzerv pro výcvik signálních psů pro osoby s diabetem. Když člověk s diabetem klesá nebo stoupá hladina cukru v krvi, tělo uvolňuje chemické látky, které mají svůj typický pach. Tyto změny pachu je pes schopen cítit až o půl hodiny dříve, než nastane hyper nebo hypoglykémie, tedy je schopen reagovat dříve než senzor. Důvodem, proč je toto časové rozpětí tak důležité, je to, že může hypoglykémii nebo hyperglykémii být zabráněno. A to je hlavní výhoda psa nad zařízením, která je zásadní zejména v případě rychlého poklesu. Vyskolení asistenční signální pes má vysoký potenciál výrazně zlepšit kvalitu života lidí žijících s diabetem. Kromě této signální práce jsou tito psi vycvičeni i v případě potřeby podat inzulínové pero, láhev s pitím apod. či přivolat pomoc.

Velkou výhodou organizace Helppes je také to, že její ředitelka a zároveň zakladatelka Zuzana

Daušová je sama nadmíru zkušenou odborníci ve výcviku psů. O chodu celé organizace tak rozhoduje – ve spolupráci s kolegy a členy správní a dozorcí rady – kvalifikovaný člověk, nikoli „někdo od stolu“. Což se potvrzuje i při naší návštěvě – paní ředitelka během ní přichází do areálu a sama se ujímá výcviku jednoho ze psů.

Když o něco později odcházíme z výcvikového centra, přítomné pejsky i cvičitele čeká ještě pořádná fuška. Kousek od areálu potkáváme paní s voříškem, který – na rozdíl od cvičených soupeřů – bezstarostně pobíhá po travnatém kousku zeleně a ostošest vrtí ocasem, přičemž na volání své paničky nijak nereaguje. Ach, jak sladké je žít. ■

HELPPES – CENTRUM VÝCVIKU PSŮ PRO POSTIŽENÉ, O.P.S.

K Fialce 399/46
155 00 Praha 5 (sídlo)

Plzeňská ulice
150 00 Praha 5
(výcvikový areál)

Tel.: +420 603 769 864

E-mail: info@helppes.cz

ROZHOVOR S MISTRYNÍ VE VÝCVIKU PSŮ

Jsme jako jedna smečka

Málokdo rozumí lidské i psí duši tak dobře jako ředitelka a zakladatelka organizace Helppes Zuzana Daušová, která mimo jiné patří rovněž mezi iniciátorky vznikajícího zákona o asistenčních psech.

■ Jak dlouho Helppes existuje?

Helppes cvičí asistenční psy a takto pomáhá osobám s nejrůznějšími druhy handicapů na jejich cestě k integraci, soběstačnosti a samostatnosti již 22 roků. Byli jsme vůbec první organizací takového druhu nejen v České republice, ale vlastně v rámci všech zemí takzvaného východního bloku.

■ Jaká byla cesta k současné špičkové úrovni?

Náročná. (směje se) Postupně jsme se naučili plnit podmínky nejvyšších mezinárodních standardů v poskytování služeb tohoto druhu a nakonec jsme získali akreditaci pro plnohodnotné členství v mezinárodních organizacích, které sdružují poskytovatele těchto služeb – Assistance Dogs Europe a Assistance Dogs International.

■ Kolik stojí kompletní výcvik jednoho psa?

Levná záležitost to rozhodně není – jde o částku zhruba 300 až 350 tisíc korun. Bez veřejné podpory i soukromých donátorů bychom to těžko zvládali, a proto není poděkování nikdy dost.

■ Co musí udělat člověk s handicapem, aby od vás získal asistenčního psa?

Když se na nás obrátí takový zájemce, samozřejmě pejska hned nedostane. Kromě doložení všech skutečností o postižení, doporučení lékaře – zkrátka veškerých potřebných „lejster“ – musí také absolvovat důkladný pohovor s našimi odbornými pracovníky a spolupracovníky – trenérkami psů, sociální pracovníci a lékařkou z oboru psychiatrie. Pak následuje návštěva v místě bydliště klienta, případně také v jeho práci či ve škole, aby-

Málokdo rozumí psům tak jako Zuzana Daušová

chom mohli posoudit vhodnost podmínek pro přidělení psiho pomocníka. Někdy je nutná náprava situace (jde například o opravu děravého plotu, odstranění jedovatých rostlin a podobně). Poté následuje vyplnění obsáhlejšího dotazníku, podle kterého vybíráme a připravujeme psa přímo pro konkrétního žadatele o psiho asistenta.

■ To je všechno?

Ale kdepak! Zde teprve začíná to nejdůležitější – tak, jak prochází výukou pes, musí výukou projít i klient či jeho zákonný zástupce. Musí se naučit chápat potřeby i možnosti pomoci psa, učí se s psem komunikovat a spolupracovat, pečovat o něj, hrát si s ním, reagovat na jeho podněty. Tento nácvik probíhá u nás při návštěvách našeho areálu a po ukončení výcviku a složení závěrečných zkoušek v bydlišti klienta. Každý takový proces je završen složením přístupového testu týmu – tedy klienta a psa, a to podle mezinárodních standardů.

■ Může vás případně požádat o pomoc i klient poté, co mu byl pes již odevzdán do regulérního společného soužití?

Pochopitelně ano! I pak jsme samozřejmě připraveni kdykoli pomoci při případných nesnázích. Troufám si konstatovat, že

jsme – my z Helppes a naši klienti s pejsky – taková velká, báječně fungující smečka. (směje se)

■ Vaše organizace je jedním z iniciátorů vzniku zákona o asistenčních psech. Proč je tolik třeba?

V České republice panuje absurdní stav, kdy asistenční a vodící psi mohou do zdravotnických a stravovacích zařízení, ale nemají nárok na vstup do jiných prodejen, do kulturních zařízení, škol či do veřejné dopravy. Proto je nezbytná právní norma, která mimočodem upraví a eliminuje nešvar falešných asistenčních psů.

■ Pokud vím, vodící psi nevidomých lidí ale mohou všude.

Ani vodící psi nemohou ze zákona všude, i když jsou takzvaně kompenzační pomůckou. Přestože toto slovní označení ve spojitosti se psem zní poněkud zvláštně, je to alespoň nějaká právní definice upravující jejich

postavení. Pro asistenční psy však žádná obdobná právní úprava neexistuje.

■ Helppes se o potřebnou změnu legislativy snaží dlouhá léta. Kdo vám s tím pomáhá?

Naším nepostradatelným pomocníkem je veřejný ochránce práv čili kancelář ombudsmana, bez ohledu na to, kdo tuto funkci zrovna zastává. Víte, ona ta naše snaha byla vždy diplomatická, snažili jsme se přesvědčovat, rozumně argumentovat. Když jsme však v roce 2019 po jednání se členy zdravotního výboru v Poslanecké sněmovně pochopili, že ani veškerá tato snaha nemusí přinést v dalších letech výsledek, šli jsme na to jinak. Vznikla petice, která posléze konečně začala sunout věci správným směrem.

■ Zmínila jste falešné asistenční psy. Je to velký problém?

Je. Někteří lidé se neštítí ničeho – je to podobné jako třeba případy falešných označení aut pro invalidy. Návrh zmíněného zákona o asistenčních psech pamatuje i na to, že asistenčním psem bude uznán pouze pes, kterého vycvičil subjekt s mezinárodním prověřením a udělením akreditace. Což lidem s postižením usnadní život, protože například mnoho leteckých společností psí pomocníky, kteří nebyli vycvičeni akreditovaným výcvikovým subjektem, na palubu letadla nepustí. Vzhledem k tomu, že falešní asistenční i vodící psi jsou problémem nejen u nás, ale v celém světě, poskytuje organizace Assistance Dogs International svým akreditovaným členům možnost vystavení elektronických ID karet, tedy služebních průkazů, pro klienty, zaměstnance i vychovatele štenát, které jsou nezaměnitelné a nelze je ani zfalšovat. ■

ZUZANA DAUŠOVÁ (62)

Věnuje se výcviku vodících psů již třicet let. Je držitelkou odznaku vzorného výcvikáře. V roce 2011 založila organizaci Helppes, kterou také řídí. Je mezinárodní mistryní Rakouska, vicemistryní ČR ve výcviku záchranných psů a rovněž trojnásobnou účastnicí MS belgických ovčáků v disciplíně obedience (poslušnost). Je držitelkou záslužné medaile MČ Prahy 5 z roku 2014.

SOCIÁLNÍ PROSTOR

ČTENÍ PRO SENIORY

Než podzimní splíny zaútočí. Jak se vyhnout pocitům osamění

Osamělý život má na zdraví stejně negativní vliv jako kouření cigaret. S příchodem podzimu se dny krátí a pocity osamění mohou zesílit.

Platí to zejména pro starší lidi, kteří žijí sami a nemají dostatek vyžití nebo společenských kontaktů. Prevence je přitom dostupná, a dokonce i zábavná – stačí si zajít do místního centra pro seniory, seznámit se, popovídat si, naučit se a zažít něco hezkého. Každému dodá nové sebevědomí a radost ze života něco jiného. Důležité je, že senior nemá prázdný díř a ráno se budí s pocitem, že má důvod vstát z postele. Lekce angličtiny není jen o učení. Je to důvod vytáhnout oblíbený svetr ze skříně a možnost sdílet stejné zájmy nejen s vrstevníky, ale také s mladšími lektory.

Když celý život člověk pracuje a neví, co dřív, možná ho ani nenapadne hledat nové aktivity. Právě odchod do důchodu ale otevírá nové možnosti – třeba se věnovat něčemu, na co dřív nebyl čas.

„V pražském centru Elpida (v ulici Na Bělidle 34) nabízí seniorům širokou škálu aktivit tak, aby si na své přišel každý. Nechybí jazykové kurzy, počítačové kurzy, pohybové lekce, tvůrčí dílny, procházky po městě i výlety do přírody, přednášky a besedy,“ vysvětluje mluvčí Elpidy Iveta Čížová. Seniori mohou vyhledat také poradny, například když potřebují pomoc s nastavením telefonu.

Na technologie není nikdy pozdě

Seniorům často schází kontakt s rodinou či přáteli. „V dnešní digitální době mohou být

Foto: Elpida

Odchod do důchodu otevírá nové možnosti – věnovat se něčemu, na co dřív nebyl čas

technologie mocným nástrojem k překlenutí propasti mezi vzdáleností i generacemi. Pravidelné telefonní hovory, videochaty mohou výrazně přispět k udržení pocitu, že na nic nejsme sami,“ dodává Čížová.

Účinným způsobem, jak smysluplně naložit s časem a být součástí komunity, je podle ní i dobrovolnictví. Forma je na každém. Jednou z možností je pomoc v místní proseniorské organizaci a předávání svých znalostí a zkušeností vrstevníkům nebo mladším generacím. Ohledně aktivit i dobrovolnictví se zájemci mohou obrátit

na centrum Elpida – kulturní a vzdělávací prostor pro seniory. Informace najdou na www.elpida.cz, na tel. čísle 272 701 335 nebo osobně na adrese Na Bělidle 34 (u Anděla). Elpida zve také na den otevřených dveří, který se koná 27. září 2023.

Pomoc nabízí

Pocity osamělosti a úzkosti by neměl senior brát na lehkou váhu. Pokud se necítí dobře, měl by zvážit návštěvu psychoterapeuta nebo zavolat na bezplatnou linku seniorů 800 200 007. ■

BEZPLATNÉ PŘEDNÁŠKY

Nový ročník Senior akademie na téma prevence kriminality

Pátá městská část připravila s městskou policií nový cyklus dvouhodinových vzdělávacích přednášek z oblasti prevence kriminality „Senior akademie“. Je určený pro všechny aktivní seniory s trvalým bydlištěm v MČ Praha 5.

Bezplatný přednáškový cyklus se bude konat jedenkrát týdně, letos od 20. září do 29. listopadu, v zasedací místnosti Zastupitelstva MČ Praha 5, Štefánikova 13, Praha 5. V rámci programové náplně si účastníci poslechnou o tématech prevence

kriminality, jako jsou například osobní bezpečí, zabezpečení majetku, bezpečnost seniorů v provozu metropole nebo senioři versus podvodníci. Přednášky budou zpestřeny praktickými ukázkami, promítáním instruktážních filmů i diskusemi k probíranému tématu. ■

Kontakt:

Markéta Ručková, tel.: 257 000 420,
e-mail: marketa.ruckova@praha5.cz
nebo Bc. Eva Novotná, tel.: 257 000 471,
e-mail: eva.novotna@praha5.cz.

ZA KRÁSAMÍ ČESKA

Výlet pro seniory na zámek Březnice

Odbor sociální problematiky a prevence kriminality ÚMČ Praha 5 pořádá zdarma výlet pro seniory autobusem do historické Březnice, zahrnuje dopravu i vstupy do objektů.

Výlet se uskuteční ve čtvrtek 5. října. Zúčastnit se mohou občané starší 60 let, kteří mají na MČ Praha 5 trvalé bydliště a dostanou na výlet poukaz. Ten se bude 26. září 2023 od 8 do 12 hodin vydávat ve „výdejně parkovacích oprávnění ZPS“ v Preslově ulici č. 5. Autobus bude pro držitele poukazu přistaven u stanice metra Radlická na zastávce autobusu 153 a 904 ve čtvrtek 5. října, odjezd je v 8.30 hod. s předpokládaným návratem do 17 hod. ■

FÓRUM

Otázka měsíce

Jak podpořit zapojení mladých lidí do politiky?

KOALICE

Berme názory mladých lidí s respektem

Co nejširší zapojení mladých lidí do politiky by pro budoucnost nás všech bylo velkým přínosem, rozhodně je žádoucí. Proto by měli mít možnost se k politickým rozhodnutím vyjadřovat a jejich hlas musí být slyšen. Každý politik přirozeně s mladými komunikuje, ať už v rodině, v místě bydliště, nebo prostřednictvím sociálních sítí. Je však důležité tyto rozhovory vést i na oficiálnější rovině a jejich výstupy umět přenést do reálných řešení. Všichni mladí nejsou stejní, čím více jich bude do veřejné debaty zapojeno, tím lépe.

Přirozenou a nezbytnou podmínkou úspěchu je vzájemný respekt. Podceňovat mládí pro nedostatek zkušeností by bylo krátkozraké. Pohled oproštěný od předsudků a kompromisů je osvěžující. Přestože některé nápady mohou být těžko realizovatelné, posouvají diskusi vpřed. Jednoznačně vítám nejen vznik Parlamentu dětí a mládeže Prahy 5, ale podporuji i další možnosti komunikace s mladými lidmi a také snížení hranice volebního práva na 16 let. Právě dnešní mládež nás ve veřejných funkcích jednou nahradí a možná si i díky zkušenostem z mládí poradí se správou věcí veřejných lépe než ti před nimi. ■

Ing. Štěpán Rattay, radní
E-mail: stepan.rattay@praha5.cz

PRAHA 5 SOBĚ

Stojíme o zapojení mladé generace

Mladá generace byla často klíčovým nositelem změn ve společnosti. Mládí může být bouřlivé období, čas hledání, revolty, ale i odvahy dělat věci jinak. Díky velké míře demokracie již systém pro mladé není v centru zájmu. Pro nás je ale jejich pohled a energie inspirací a něčím, co potřebujeme znát. Stojíme o to, abychom mladé do dění aktivně vtáhli. I takto můžeme dále kultivovat občanskou společnost a bránit současnému vzestupu populismu. A jak na to? Na radnici Prahy 5 jsme zřídili Parlament dětí a mládeže, kam budou moci žáci a žákyně základních a středních škol přinášet své podněty, vyjadřovat se k záležitostem, které se jich týkají. Činnost parlamentu zahájíme 5. října 2023. Letos proběhl na školách tzv. Školský participativní rozpočet – žáci a žákyně mohli navrhnout projekt na zlepšení své školy, který zafinancuje radnice Prahy 5. Ve Výboru pro otevřenou radnici připravujeme zábavně naučné exkurze na Úřadu MČ Prahy 5 pro žáky základních škol. A budeme hledat další způsoby, jak pokračovat. ■

Lucie Boudová, PhD., zastupitelka
E-mail: lucie.boudova@praha5.cz

SEN 21

Že politika není pro mladé? Jasně že je!

V politice je málo mladých tváří, protože prý „mladí, než se začnou vyjadřovat k čemukoliv, mají získat zkušenosti“. Jsem si jistý, že i mladí mají nenahraditelné zkušenosti, které je třeba vyslyšet. Neznám lidem místo, kde měnit svět, než je politika. Je třeba mladým lidem ukázat, že politika je smysuplná, že má pro zemi velký význam, a že když se o ni nebudou zajímat a angažovat se v ní, nebudeme moderní zemí/obcí. Je třeba ukázat, že za ně nikdo svět nezmění, že je to úkol čekající na ně.

Jsem rád, že Zastupitelstvo městské části Prahy 5 podpořilo můj návrh na zřízení Parlamentu dětí a mládeže Prahy 5, který dá mladým lidem možnost se vyjádřit k věcem, které je trápí, protože třeba na otázku dopravy, veřejného prostranství nebo dětských hřišť mohou mít jiný pohled. Tato studentská platforma mladým lidem ukáže, jak funguje politika a co od ní mohou čekat, a jednoho dne se třeba sami stanou zastupiteli své obce. Jsem rád, že v tomto ohledu jdu příkladem, když jsem se už v 19 letech stal zastupitelem Prahy 5, ale o politiku jsem se zajímal už dřív. ■

Henryk Josef Tietjen, zastupitel
E-mail: henryk.josef.tietjen@praha5.cz

OPOZICE

Neodrazujme mladé od politiky vlastním chováním

V první řadě je třeba říci, že mladí o politiku zájem mají. Nežijeme sice v „devadesátkách“, kdy byl zájem o věci veřejné opravdu enormní, ale nemyslím si, že nyní je to nějak špatné. Rozumím tomu, proč jsem na to tážán, červnové zastupitelstvo schválilo v podstatě jednomyslně „Memorandum o vzájemné spolupráci při realizaci aktivity Parlament dětí a mládeže MČ Praha 5“. Když takto šroubovitý nadpis neodradil nás zastupitele, věřím, že neodradí ani dům dětí a mládeže a hlavně děti a že parlament vznikne. V minulosti zde bývalo zvykem pořádat mezinárodní žákovské konference, což byla doména mého kolegy ze zastupitelstva Martina Damaška. O politice se hovoří doma, o principech demokracie ve školách, pořádají se různé debaty, organizují návštěvy Parlamentu, magistrátu, městských částí atd.

Zájem o mladé by měly mít však především politické strany a hnutí. Jako představitel ODS jsem moc rád, že máme mladé občanské demokraty, velmi významnou a aktivní skupinu mladých lidí. Velmi blízcí nám byli také Mladí konzervativci.

A co může udělat každý z nás – chovejme se tak, abychom mladé od politiky neodradili. ■

Bc. Lukáš Herold, předseda klubu zastupitelů ODS
E-mail: lukas.herold@praha5.cz

Pojďme mladé při vstupu do politiky podpořit

Jsem velkým fanouškem zapojování mladých lidí do politiky. Sám jsem se stal zastupitelem už v 26 letech. Do TOPky jsem ale vstoupil dokonce už v 18, přičemž krátce na to jsem založil spolek TOP tým, který aktivní mladé sympatizanty TOPky začal sdružovat. Zapojení mladých do politiky je totiž nesmírně důležité, a to nejen protože přináší novou energii a zápal, ale také protože se mladí zajímají o jiná témata než starší lidé. Ideální je proto mix zapálených mladých lidí spolu se zkušenějšími politiky, kteří jim ukážou cestu. Neváhejte proto a zapojte se do politiky, i pokud jste mladí. Získáte tak možnost ovlivňovat dění kolem sebe.

A jak zapojování mladých do politiky podpořit? To je úkol hlavně pro politické strany. Musí dělat moderní politiku, atraktivní pro mladé, a zvedat jejich témata. Musí je podpořit, aby se cítili v politice vítáni. Právě třeba forma spolků sdružujících mladé sympatizanty je ideální nástroj, který jim dává prostor k setkávání a realizaci.

Svoji roli ale může samozřejmě sehrát i obec. Například nyní připravovaný projekt studentského zastupitelstva je proto dobrý nápad a osobně mu fandím. ■

Ing. Jan Kavalírek, zastupitel
E-mail: jan.kavalierek@praha5.cz

Dejme mladým šanci se v politice realizovat

V prvé řadě je důležitá spolupráce mládežnických politických organizací s politickými stranami. Politické strany by měly aktivně podporovat mladé lidi zájemající se o politiku a umožnit jim získat praxi prostřednictvím stáží, při kterých si mohou vybudovat užitečné kontakty. Za druhé je důležité obsazovat mladé ročníky na přední místa kandidátních listin, aby měly reálnou šanci se do politiky dostat. Ať si každá politická strana sáhne do vlastního svědomí, jestli tomu tak činí a mladé lidi skutečně do politiky zapojuje. Například na Praze 5 pouze tři politické subjekty měly zastupitele do 30 let a dva subjekty v současném zastupitelstvu neměly na kandidátní listině do 10. místa takového kandidáta vůbec. Největší šanci přitáhnout do politiky mladé lidi mají totiž sami mladí politici, kteří sdílejí stejné strasti a ví nejlépe, jak svoji generaci oslovit. Komunikovat s mladými však musíme ve finále všichni. Natočme tedy nějaké video, nasdílejme občas meme. 😊

Jako mladý člověk miluji demokracii a miluji republiku. Věřím, že ostatní lidé mé generace také, jen jim dejme příležitost to ukázat. Stejně jako jsem tu možnost dostal já. ■

Mgr. Jan Klusůň, zastupitel
E-mail: jan.kluson@praha5.cz

Budovat důvěru ve společnost

Prvním zapojením do politiky je už to, že mladý člověk jde k volbám. Že se zajímá o politické dění, utváří si názor a vnímá vážně svoji účast na rozhodování. Toto zodpovědné chování lze budovat především v rodině, ale i ve škole osobním příkladem, vysvětlováním a diskutováním, kdy odlišné názory nejsou překážkou, překážkou je lhostejnost. Aktivní zapojení přímo do politické práce je hodně individuální, nelze říct, který věk je vhodný. Impulsem jsou třeba prožité události nebo původně aktivistická snaha měnit svět k lepšímu. Mladí sice nemají mnoho zkušeností, ale je třeba jim naslouchat. Reprezentují posun vnímání světa například v sociologických a genderových otázkách nebo ve změně klimatu. Mají spoustu energie, dokážou měnit zaběhnuté stereotypy. Pro jejich rozhodnutí vstoupit do politiky je podle mne důležitá jejich důvěra ve společnost, v systém jejího fungování. Musí mít pocit, že to, co chtějí dělat, má smysl. U nás tato důvěra není valná, společnost je víc nastavená na kritiku všeho a všech. Budování důvěry je dlouhý proces, ke kterému politici snad mohou přispět zodpovědnou prací, slušností a tolerancí. ■

Ing. arch. Zuzana Hamanová, zastupitelka
E-mail: zuzana.hamanova@praha5.cz

INVESTICE DO ŠKOL

Školní rok začíná: nové polytechnické učebny i opravy tělocvičen

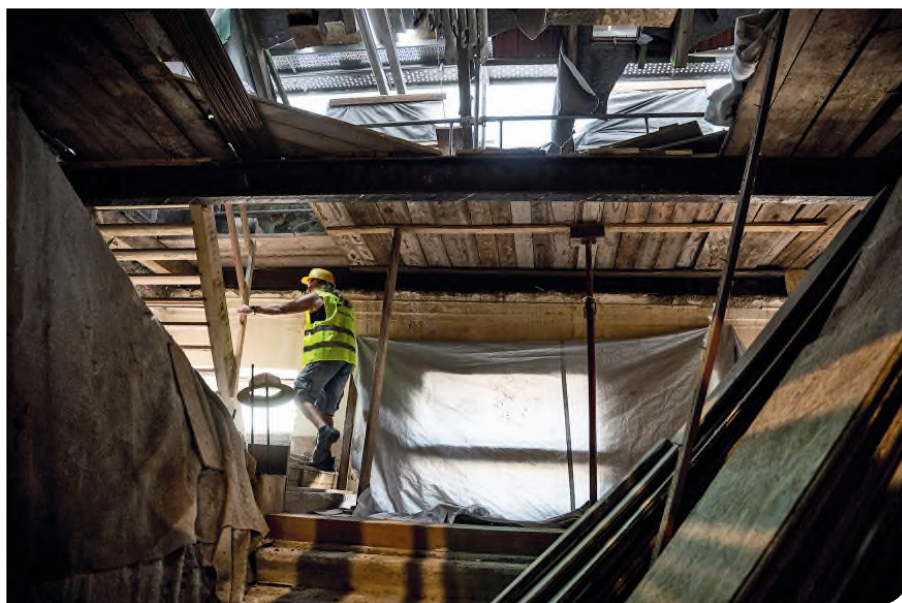
Léto má většina z nás spojeno s dovolenou, odpočinkem a prázdninami. V mateřských a základních školách je to naopak období plné menších i větších oprav, modernizací a příprav na nový školní rok.

Pro letošek se nové vedení radnice zaměřilo především na vybavení škol a školek polytechnickými prvky v MŠ Peroutkova a ZŠ Barrandov 1, v MŠ Beniškově přibyla venkovní polytechnická učebna se dvěma obloukovými stoly a smyslovou cestou pro poznání a práci s různými druhy přírodních materiálů. V ZŠ Nepomucká jsou dvě nové kmenové třídy a jedna v MŠ na Chaplinově náměstí. Rekonstrukcí prošel podhled včetně osvětlení v tělocvičně v ZŠ Weberova a revitalizována byla horní část školní zahrady ZŠ Drtinova tak, aby se rozšířila její kapacita a doplnily prvky pro výuku tělesné výchovy, sportu a jiných volnočasových aktivit. I přestože na mnohé z výše zmíněných investic radnice využívá dotační programy, dosahují investice městské části více než deset milionů korun.

Dlouhodobé investice

Ve školách pokračují i rekonstrukce dlouhodobějšího charakteru. V ZŠ Pod Žvahovem se souběžně staví nová kuchyně s jídelnou, rekonstruuje pavilon družin a realizuje nová páteřní kanalizace. „Stavba byla zahájena v lednu 2023 a je komplikována špatným stavem stávajících objektů, se kterým bohužel projekt, který jsme po našich předchůdcích zdědili, nepočítal,“ vysvětluje radní Alena Jandourková (Praha 5 sobě). Díky tomu se realizace podle ní prodlouží minimálně o šest měsíců. Radnice se proto musí vypořádat s náhradním stravováním, což na takto dlouhou dobu a v takovém objemu bude nákladné a procesně náročné. Stále podle Jandourkové probíhá i vestavba do půdního prostoru ZŠ Kořenského, kde vznikají čtyři odborné učebny, dva kabinety, klubovna a víceúčelová místnost. Radnice se podle nového vedení i u tohoto projektu potýká s jeho nedokonalou přípravou, musel se například zcela předělat projekt krovu. Podkrovní prostory budou proto hotové příští rok v únoru. Radnice dále podle Jandourkové připravuje konkrétně novou školku na Barrandově, v září zde otevře novou třídu MŠ a dvě nové třídy ZŠ na Poštovce.

Opoziční zastupitel Tomáš Homola (STAN) si zatím nevšiml čehokoliv nového. „Současná koalice žije jenom z toho, co bylo zahájeno v předchozím období. U školy na Smíchově měla být hotova zadávací dokumen-

V ZŠ Kořenského se buduje nový půdní prostor, budou zde čtyři odborné učebny, dva kabinety, klubovna a víceúčelová místnost

tace na soutěž. Není. Projekt školy v Košících má půlroční zpoždění z důvodu diskutabilních úprav. Na přípravě dalších dvou škol na Barrandově a na Waltrovce se nepracuje vůbec. U školek je to stejné. Co bylo zahájeno v minulém období, nějak běží,“ kritizuje Homola. Podle radní Jandourkové by projekt smíchovské školy měl zanedlouho získat stavební povolení. Zhotovitele bude radnice soutěžit, jakmile získá dotaci od MHMP. Odhadované náklady na stavbu školy totiž přesahují jednu miliardu korun, přitom architektonická soutěž na školu byla na konci roku 2017 vyhlášována s předpokládanými náklady na 250 milionů Kč. Projekt se pod vedením

tehdejšího místostarosty Homoly prodražil čtyřnásobně. Radnice dále podle Jandourkové připravuje konkrétně novou školku na Barrandově, v září zde otevře novou třídu a další dvě pak v mateřince na Poštovce.

Zohlednit demografický vývoj

Místostarosta Radek Janoušek (Praha 5 sobě) dodává, že minulé vedení radnice neplánovalo projekty reálné, a příkladem uvádí novou MŠ v ulici Naskové, která se měla napřesrok postavit. „Předchozí vedení radnice nerealisticky slibovalo dokončení výstavby školky v roce 2025. Tyto předpoklady se ale nezačládaly na reálném stavu přípravy projektu a opomíjely klíčové aspekty koordinace se sousedním developerským projektem YIT,“ kritizuje Janoušek.

Kromě nových staveb školních budov v příštím roce odstartují dvě velké rekonstrukce. První z nich je komplexní rekonstrukce bazénového provozu ZŠ Weberova (předpokládané dokončení v létě 2025) a druhou bude rekonstrukce jídelny a kuchyně ZŠ Barrandov 1 (předpokládané dokončení na podzim 2024).

Současný nedostatek míst pro spádové děti v některých částech Prahy 5 je podle Janouška výsledkem rozhodnutí, která učinili politici v předchozích volebních obdobích. Nové vedení radnice se proto snaží bezodkladně odpovídající kapacity mateřských a základních škol rozšířit a do budoucna plánovat investice tak, aby zohledňovaly demografický vývoj a novou bytovou výstavbu na území Prahy 5. ■

V PROJEKTOVÉ FÁZI PŘÍPRAVY SE AKTUÁLNĚ NACHÁZÍ NĚKOLIK STAVEB ZÁKLADNÍCH A MATEŘSKÝCH ŠKOL:

- ZŠ Smíchov (zahájení stavebních prací je plánováno v návaznosti na přidělení dotace MHMP)
- ZŠ Na Výši v Košících (realizace metodou Design & Build, předpokládané dokončení 2027)
- Přístavba 2 tříd v MŠ Pod Lipkami (předpokládané dokončení jaro 2025)
- Novostavba pětileté školky v ul. Naskové

RECENZE

ZŠ Grafická se těší na prvňáčky

Fakultní Základní škola Grafická, která sídlí na Smíchově, je moderní a otevřená. Její hlavní ideou je posouvat žáky i pedagogy každý den v životě dál, ale hlavně blíž k sobě.

Pro prvňáčky organizuje škola už na podzim adaptační pobyt v přírodě, kde se děti i s učiteli sbližují při společných činnostech a zážitcích. Učitelé z Grafické rádi vyučují venku. Je prokázáno, že venku mají děti větší zájem o učení a lepší výsledky a zážitek venku se dobře zapamatuje. Základní škola také učí děti využívat digitální technologie pro své vzdělávání. Nová informatika přidává ve čtvrté třídě hodinu informatiky týdně. Děti se učí programovat či pochopit proces algoritmizace.

Pasování prvňáčků na čtenáře a školní parlament

ZŠ otevřela před pár lety také novou knihovnu, kam si žáci chodí půjčovat knihy jednou týdně. V první třídě pracují děti

celý rok na tom, aby se naučily číst, a na konci školního roku je paní učitelka či paní ředitelka slavnostně pasují na čtenáře. Bud k tomu využijí možnosti pasování v městské knihovně, kam si děti přinesou vlastní knihu a krátce ji spolužákům představí, nebo pozvou autora knihy přímo do školy. Nechybí vlastní ceremoniál pasování pokleknutím a položením pasovacího meče na rameno nového rytíře čtenářství. Kromě toho se ve škole pořádají i čtenářské dílny, kde si každý vybere, jakou knížku jen chce.

Ve škole nechybí ani školní parlament. Zástupci tříd se jednou za 14 dní schází s vedením školy, kde sdílí své potřeby a vize: od potřeby společenských her na přestávky přes zhodnocení projektů školy až po sdílení svých

Při sezení v kruhu jsou si všechny děti rovny

tipů na vylepšení školy. Zároveň ve škole funguje i takzvaný komunitní kruh, kde mohou děti pravidelně sdílet pocity, dojmy a zážitky. Při sezení v kruhu jsou si všechny rovny, nejsou mezi nimi překážky a mohou si povídat, o čem potřebují. Komunitní kruh zároveň pomáhá budovat třídní komunitu, utužovat vztahy

a také je v něm i legrace. Dvakrát ročně si pak škola zve každého žáka zvlášť a s ním i jeho rodiče. Tento čas věnuje pouze jim. Obvyčejné třídní schůzky se pořádají jen na začátku roku. Žáci se mohou také dvakrát měsíčně těšit na společnou snídani, kde jedí společně bez mobilů a sluchátek a povídají si o všem možném. ■

BEZPEČNĚ DO ŠKOLY

Nová školní ulice na Žvahově

Bezpečnost dětí na cestách do školy je důležitou programovou prioritou současné koalice na Praze 5. Městská část se proto rozhodla u jedné ze svých škol, ZŠ Pod Žvahovem, v pilotním režimu vyzkoušet tzv. „školní ulici“, dopravní režim, který komunikaci u škol v době ranní špičky vyhrazuje pro pohyb pěších, případně jízdu na kolech či koloběžkách. U ZŠ Pod Žvahovem bude dopravní omezení platit pro úsek ulice Pod Žvahovem, a to od křižovatky s ulicí Ke Hřbitovu až k zastávce autobusu v ulici Na Žvahově. Ulice bude od 11. září 2023 ve dnech školního vyučování na půl hodiny v době mezi 7.30 a 8.00 uzavřena pro vjezd motorových vozidel. Pro rodiče, kteří potřebují děti přiblížit autem, budou vyhrazena parkovací místa u Raudnitzova domu v Hlubočepské ulici, místa pro krátkodobé zastavení budou vyhrazena také na obou koncích uzavřeného úseku. Návrh školní ulice byl také projednán s místními obyvateli, které trápí především tranzitní doprava. Školní ulice je prozatím stanovena dočasně do 27. října letošního roku a její pokračování bude záležet na vyhodnocení zkušeností školy, rodičů i rezidentů. ■

Ochutnávka mermaiding lekce

Přijďte si zpříjemnit začátek nového školního roku a nechte, aby se vaše holčičky proměnily v mořskou pannu a chlapci v delfína. Před zápisem do pravidelného kurzu je pro vás připravena jednorázová ochutnávka mermaiding lekce. Pořádá se ve čtvrtek 7. 9. 2023 od 18.00 hod. v Aquadream Barrandov. Zápůjčka kostýmu i ploutve je zahrnuta v ceně. Vstupní podmínkou je věk 8 let a více, schopnost uplavat 50 m a potopit obličej.

Přihlášky
a bližší info na
info@swimsmooth.cz
nebo 727 988 955.

Příklady volných kroužků v DDM na Praze 5

- **Dračák fantasy**
čt 15.00, věk 11–17 let
- **Jóga pro děti**
po 16.00, věk 6–12 let
- **Deskové hry dětí**
út 15.00, věk 7–12 let
- **Šachy**
st 16.00, věk 8–17 let
- **Taneční Break pro holky**
st 16.00, věk 6–12 let
- **Electric boogie**
st 17.00, věk 7–18 let
- **Lidové tance**
po 15.00, věk 7–10 let
- **Kondiční cvičení pro děti**
st 16.00, věk 7–10 let

Kompletní nabídku volných kroužků v DDM najdete na:
www.ddmpraha5.cz/krouzky

ROZHOVOR

O CHARTĚ 77, TVORBĚ A VZPOMÍNKÁCH

Češi si už život umí užívat

Jedna z nejvýraznějších současných českých spisovatelek, moderátorka, chartistka, rodačka z Prahy 5 a také vášnivá kolařka. To je Tereza Boučková. Mládí prožila ve společnosti silných osobností českého disentu, ustrkovaná komunistickým režimem, na konci 80. let zakotvila v literatuře. Od té doby vydala tři oceňované romány Indiánský běh, Rok kohouta a Život je nádherný, divadelní adaptace, scénáře k filmům. V současnosti píše další román o svém rodném domě na Praze 5. Nejen o tom všem jsme si povídali v parku u Portheimky.

■ **Setkáváme se na náměstí 14. října v den, kdy před 55 lety vtrhla vojska Varšavské smlouvy do Československa. Jak na tu dobu vzpomínáte?**

Pamatuji si to jako dítě. Hrozně jsem se bála války. Tady v parku byly tanky. Tenkrát jsme se shodou okolností 20. srpna vrátili s rodinou z naší první cesty na západ. Drkotali jsme se v autě strašných hodin, nevyspali, unavení, ale šťastní, že jsme doma. V noci nás vzbudil křik z ulice, lidé volali, že nás okupují Rusové. Máma (Anna Kohoutová) se svým přítelem sedli do auta a jeli se podívat k Ruzyni, aby viděli, jestli to je pravda. Tam už museli uhýbat před tanky. Další noc se tu hodně střílelo, proto mě máma, jako nejmladší a nejvystrašenější ze svých tří dětí, odvezla k babičce na chatu nad Svatého Jana pod Skalou.

■ **Jak se žilo dětem, jejichž otec byl spisovatel Pavel Kohout a maminka byla součástí českého disentu?**

Můj otec byl nejdříve komunista, pak kontrarevolucionář, ale my jsme s ním nikdy nežili a on nás nevychoval ani neovlivňoval. Žili jsme úplně normální život. Máma byla sama, musela nás uživit, takže hodně pracovala. Byla doma málo a my tři byli děti parku a ulice. Po okupaci ale nastal zlom, který pak naše životy – a taky životy celého Československa – změnil. A mnohé zničil. Nás rozházela po světě a dlouho jsme se se sourozenci nemohli vidat. Tím trpěla především maminka.

■ **Když vám bylo 20 let, podepsala jste Chartu 77. Co vás k tomu tak mladou vedlo?**

Mě nepřijali na gymnázium, protože jsem byla dcera kontrarevolucionáře (později mi máma přestup z dvouletky na gymnázium někde vyplakala). Na vejšku už se to opravdu nepodařilo, dvakrát mě nevzali. Takže jsem po maturitě pracovala jen v podřadných zaměstnáních. Sestru na vejšku taky nevzali, bratra se zase snažili z té vejšky vyhodit. Všechno kvůli tátovi. Bylo to strašně nespravedlivé, nespravedlivější o fakt, že jsme ho skoro vůbec neznali a politika nás ani nezajímala.

Když vznikla Charta a režim spustil zuřivou kampaň proti jejím signatářům, kterým byl i táta, přišli jsme za ním a podpořili ho. Podepsala jsem Chartu 77, protože mi přišlo skvělé, že existují lidé, kteří se nebojí vyjádřit svůj názor a jsou ochotní pro něj i hodně obětovat. Kariéru i svobodu. V Chartě jsem se seznámila se skvělými lidmi, na její schůzky jsem brala i svou krásnou maminku a ona se později stala jednou z velkých lásek Václava Havla.

■ **Jak jste Chartu prožívala?**

Ta doba po jejím vzniku byla nádherná, všichni jsme byli ohromně semknutí, odhodlaní, plní elánu něco změnit. Cítila jsem se potřebná. Bylo to hodně intenzivní období. Ale taky to znamenalo výslechy, vyhrožování. Později jsme ale byli stále unavenější. Hodně lidí tlak StB nevydrželo a vystěhovalo se. Já jsem toužila být herečka, ale nemohla jsem

se nikde realizovat, z každého divadla mě vyhodili, protože je tam přišla zastrašit Státní bezpečnost. Toužila jsem po dítěti, ale ani to nešlo. Osmdesátá léta, kdy sedělo hodně předních chartistů v kriminále, byla pak hodně bezútěšná.

■ **Část české společnosti jako by na okupaci zapomněla, což se projevuje i nyní rozporným vnímáním války na Ukrajině...**

Lidé zapomněli, jaké to v roce 1968 bylo. A mladší to neprožili. Tehdy jsme se na rozdíl od Ukrajinců nebránili – a to byla chyba. Myslím, že málokdo v Československu kdysi vítal okupační vojska. Snad všichni byli zoufalí a nešťastní. Měli jsme za sebou také krutá padesátá léta a v šedesátých se začali nadechovat a do toho na nás přijely tanky. Po okupaci byla spousta lidí vyhozena ze zaměstnání, když s ní nesouhlasila. A tak někteří začali souhlasit. A postupně přibývali, protože trest za opak se týkal všech generací. Ale spousta lidí ani tehdy kariéru nedělala, neprodala své svědomí, nevstoupila do KSČ. Chartu však podepsal málokdo, to už chtělo mít odvahy mnohem víc.

Foto: René Volfík

Podepsala jsem Chartu 77, protože mi přišlo skvělé, že existují lidi, kteří se nebojí vyjádřit svůj názor a jsou ochotní pro něj i hodně obětovat. Kariéru i svobodu.

■ **Češi se na začátku války na Ukrajině chovali velmi solidárně, jsou ale schopni to vydržet?**

Ano, až mě překvapilo, jaká solidarita mezi lidmi byla a pořád je, i když míň. Válka a zmar trvají dlouho a únava a dezinformátoři konají své dílo. Myslím, že naše vláda nekomunikuje dobře své tahy kolem Ukrajiny a její podpory, a tak se začíná veřejnost od Ukrajinců částečně odvracet. Je to velká chyba. Jestli Ukrajina prohraje,

můžeme tu mít ruské tanky do pár let znovu!

■ **Vraťme se k vašemu mládí. Jak vás ovlivnil disent?**

Tehdy jsem hrála v bytovém divadle a velmi se přátelila se zakázanou herečkou Vlastou Chramostovou, která mě předtím připravovala na zkoušky na DAMÚ. Přepisovala jsem Chartu, dělala disidentům posílka, protože všichni měli vypnuté telefony. Vidala jsem se s Václavem Havlem, jeden čas jsem mu dělala sekretářku. Jenže ho pak na čtyři a půl roku zavřeli do kriminálu. Zatkli ho tehdy u nás, v Matoušově ulici.

■ **Byla jste u toho?**

Nebyla. V režimu není možné nic a je možné vlastně leccos. Takže než tátu (Pavla Kohouta) zbavili občanství, dali mi výjezdní doložku a já mohla vycestovat. Když Havla zatýkali a zavřeli, byla jsem v cizině. To byla hodně temná doba. Zavřeli třeba i Danu Němcovou, mámu sedmi dětí! Moje máma mě prosila, ať se do Československa nevracím, že je to tu strašné, ale já se vrátila. Strašně se mi po do-

mově, po mámě, po přátelích a smyslu života, který jsem tu našla, stýskalo.

■ **Kde jste v cizině žila?**

Nejdříve jsem byla ve Švýcarsku u sestry a pracovala tam zase jako uklízečka a pak jsem se podívala do New Yorku, i díky finanční podpoře Václava Havla. V roce 1979 byl ale New York dost nebezpečný. Taky špinavý a plný bezdomovců, které jsem z Československa neznala. A byla jsem tam úplně sama! Když jsem se zase vrátila do Švýcarska, na máminu radu jsem si požádala o legální prodloužení pobytu v zahraničí, ale stát mi ho nedal. Tak jsem se vrátila a na jedenáct let přišla o cestovní pas. Byla jsem tu jako v kleci. Režim mě nutil k vystěhování, navždy. Nechtěla jsem to a nelituju.

■ **Jaký jste vlastně měla vztah s Václavem Havlem?**

Tehdy to bylo moc hezký, nějakou dobu mi dělal tatínka. On opravdu moc miloval moji mámu. Ta ho dlouho odmítala, nechtěla si začít s ženatým mužem, ale on ji postupně udolal. Nakonec se spřátelila i s Olgou. Ta

ROZHOVOR

láska s VH byla hodně složitá, jeho tehdy StB pronásledovala a honila a bylo jasné, že asi brzy spadne klec. A mámu zase pronásledovali v jejím zaměstnání, v Československé televizi, chvíli ji vydírali kvůli Kohoutovi, chvíli kvůli Havlovi. Byla to zvláštní doba.

■ Vaše stěžejní tvorba je prozaická a scenáristická. Ve kterém díle se nejvíce vidíte?

Vždycky v tom nejčerstvějším. Samozřejmě když něco dopíšu a vydám, mám k tomu silný vztah, který pak postupně odeznívá. Za mě jsou nejlepší věci Indiánský běh, Rok kohouta a Život je nádherný, navíc k sobě patří a každá kniha má silné téma. I když Rok kohouta mě ničil, protože jsem při psaní prožívala, co jsem už znovu prožívat nechtěla.

■ Jaké jste měla ohlasy na Rok kohouta, knihu, která popisuje vaši strastiplnou zkušenost s adopcí dvou romských chlapců?

Původně jsem si myslela, že vůbec nearezonuje. Zvláštní bylo, že mi pak spousta lidí psala, jak si mysleli, že mají hrozné děti, manželství a život, a když si tu knihu přečetli, tak zjistili, že je to naopak. Víc si začali své rodiny vážit. Také mi ale psalo hodně těch, co měli děti v pěstounství či adopci a v jejich pubertě prožívali podobný příběh. Děkovali mi, že jsem napsala o jejich životě. Už se nemusejí pokoušet svému okolí vysvětlovat, co prožívají náhradní rodiče, když se jejich adoptivní děti v dospívání vymknou. Dají jim přeci Rok kohouta.

■ Stýkáte se s oběma adoptivními romskými syny?

Ano, o Vánocích. Zatím se vídáme jen s naším nejstarším. Ale je to smutné, on stále jede v drogách a kriminálním způsobu života. Je mi to líto, protože vidím, že to je to pořád chytrý kluk, tedy muž, který se umí vyjadřovat a spousta toho ví. Ten mladší se s námi vidět nechce. Oba prošli delším kriminálem, oba mají nebetyčné dluhy, oba to neřeší. No a náš třetí syn, který se nám narodil, s nimi jde občas na pivo. Ani pro něho to ale není lehké. Má své bratry rád a určitě by ho těšilo, kdyby si jich mohl považovat.

■ Jste zdatná kolařka. Na rozhovor jste přijela na kole brzy ráno od Svatého Jana pod Skalou, což je do Prahy 5 tak 25 kilometrů...

Tak to není taková dálka. Kolo je úžasný dopravní prostředek.

■ Na kole jste projela i Bhútán, proč jste jela zrovna tam?

To byla vlastně náhoda. Před čtyřmi lety mi zemřela maminka, těžce postižená Alzheimerovou nemocí. Potřebovala jsem změnit prostředí, protože jsem se s jejím úmrtím, přestože jsem jí smrt přála, těžko vyrovnávala. Odjeli jsme s mužem a cestovkou do Bhútánského království, království štěstí. Nikdy jsem nebyla v Asii, navíc na kolech. Sice jsem tam měla zdravotní trable, ale ty jsem překonávala. Ta země je nádherná, je v Himálaji, všude vlají praporky s modlitbami, které vítr posílá do všech stran světa, a ačkoliv jsem nevěřící, tak mě to s maminčiným odchodem

Foto: René Volčík

TEREZA BOUČKOVÁ (66)

Po podpisu Charty 77 a účasti na projektu disidentského bytového divadla Living room theater – Play Macbeth pracovala jako uklízečka, balička, poštačka a domovnice.

V roce 1988 adoptovala se svým manželem Jiřím prvního syna, o rok později druhého, třetí syn se jí narodil v roce 1991.

První ceněný román Indiánský běh se vzpomínkami na své dětství a dospívání za totality i vztah k Václavu Havlovi odstartoval v roce 1988 její spisovatelskou kariéru, následovaly mj. scénáře k filmům Smradi či Zemský ráj to napohled, bestsellery Rok kohouta a Život je nádherný.

V listopadu 2016 jí byl přiznán status účastníka odboje a odporu proti komunismu, mj. za účast v bytovém divadle, které tehdejší československá Státní bezpečnost tvrdě rozháněla.

usmířilo. Byla to krásná cesta, ve dvašedesáti jsem vyjela na kole do tří tisíc sedmi set metrů (start ale zdaleka nebyl na nule) a zjistila jsem, že stáří nemusí být pohodlné a ufnukané, že je fajn nic nevdávat. Napsala jsem pak cestopis Bhútán, má láska, který je současně román. Je nejen o krásách Bhútánu, ale i o mužích, ženách, vztazích. O tom, jaké to je, být v dlouholetém manželství a jet s mužem na dovolenou a přežít to bez rozvodu, a chvílemi je to docela sranda.

■ Na čem nyní pracujete?

Snažím se napsat román o lidech z domu na Smíchově, kde jsem vyrůstala a kde zase napůl bydlím. Sešlo se tam několik silných

osudů, poznamenaných druhou světovou válkou i komunismem, a já jsem poslední pamětnice.

■ Kvůli knize jste se vrátila z venkova do Prahy?

To ne, starala jsem se tady o maminku. Ke konci jejího života jsem to ale už sama nezvládala. Ona potřebovala čtyřicetihodinový dohled sedm dní v týdnu. Alzheimerova nemoc je zlá – postupně člověku vezme jeho schopnosti i dovednosti, obrátí mu povahu úplně naruby a nakonec ho docela připraví o rozum. Maminka začala být sobě i svému bydlišti nebezpečná. A když už opravdu nevěděla, kde je, kdo jsem já, a přesto pořád utíkala z bytu, musela jsem využít péče Domova Alzheimer. Maminka tam žila poslední dva roky svého života. Byla tvoreček, který už ani neuměl mluvit. A tak jsem ji tam pořád zpívala, a to nás propojovalo. V bytčku proti jejímu, který jsme odevzdali majiteli, jsem zatím zůstala. Prahu zase potřebuju k životu.

■ Kam jako rodačka z Prahy 5 ráda chodíte?

Chodím s naším belgickým ovčákem do Kinského zahrady a na náplavku... Musím ale říct, že třeba na Smíchově postrádám pestřejší život na ulici, čímž nemyslím větší výskyt bezdomovců (těch je tu poslední dobou až moc), ale kavárničky a stolečky na chodnicích, kde by se mohlo venku pojit a posedět. Třeba Karlín je v tomhle směru mnohem živější.

■ Jak vzpomínáte na dětství na Pětce?

Jako dítě jsem vyrůstala v tomhle parku. Teď se jmenuje park Porthheimka, my mu ale říkali Hlubák. Přišla jsem ze školy, hodila tašku do předsíně a byla jsem v parku až do pozdního večera. Byla tu spousta dětí z okolních domů, rvaly jsme se, kamarádily, skákaly gumu. Jezdila jsem tu na kolečkových bruslích a v zimě bobovala. Honil nás hlídač s holí a řval, že nesmíme šlapat na trávu. A přitom byl tenhle park děsně zanedbaný. Teď tu žádné děti neřádí, tedy kromě romských, ty sem ještě chodí. Myslím si, že je důležité, aby se děti z různých vrstev společnosti potkávaly, aby se naučily vzájemně komunikovat, aby si uměly vydobýt své místo na světě. Anebo taky aby uměly prohrát. Většina dětí je dnes v určitém vakuu kroužků a na interakci s těmi, které nejsou na stejné sociální, mentální či fyzické úrovni, nejsou vůbec připravené.

■ Třeba se rodiče bojí děti do parku posílat.

Ve dne je park bezpečný. Ale v noci tedy není. Když se vracím po půlnoci z Českého rozhlasu, kde každou druhou neděli moderuju Noční Mikroforum, tak se bojím. Nevstupuju v Lidické, odkud bych to měla domů blíž, ale u Anděla. Tam jsou většinou policajti. Tady v parku jsou v noci bezdomovci a narkomani. Je to problém, ale nikdo asi neví, jak ho řešit. Kdysi zaprášený, špinavý Smíchov se po roce 89 změnil k mnohem, mnohem lepšímu. Celá Praha je krásnější, upravenější, barevnější a hlavně svobodná. A taková je i celá Česká republika. Je vidět, že si Češi život užít umějí. ■

ZAJÍMAVOSTI

PROCHÁZKY NA PĚTCE

Proměny Smíchova od baroka po současnost i historie Košíř

Zářijové procházky po páté městské části tentokrát důkladně seznámí fanoušky historie s vývojem Smíchova, který prošel za několik staletí bouřlivým a velmi zajímavým rozvojem. Ústředním bodem se přitom stane výstava v Portheimce, která se zde zkraje září otevírá. Zajímavé jsou ale i dějiny historické obce Košíře od středověku až do 20. století.

Komentovaná prohlídka

výstavy Dientzenhoferova Portheimka

U příležitosti unikátní výstavy Dientzenhoferova Portheimka. Barokní klenot Smíchova organizuje MČ Praha 5 ve spolupráci se společností Czech Archives komentovanou večerní prohlídku, kterou povede autor výstavy Mgr. Pavel Fabini. Prohlídka potrvá přibližně 1,5 hodiny.

Termíny: 8. 9. 2023 od 18.00 a 11. 9. od 18.00

Místo srazu:

před kavárnou u letohrádku Portheimka

Cena: 140 Kč

Srdcem Smíchova

Procházka účastníky seznámí s proměnou Smíchova, při které se z poklidné víscky plné vinic, zahrad a barokních letohrádků stalo pulzující moderní město. Připomeneme si některé slavné osobnosti spojené s touto proměnou. A bude-li nám štěstí přát, spatříme rovněž interiéry dvou smíchovských památek, stejně jako jedinečné umělecké dílo dnes zapomenutého malíře. Těšit se můžete i na mafiánský příběh z 90. let.

Termín: 3. 10. 2023 od 16.30

Místo srazu:

u kašny v Dientzenhoferových sadech

Cena: 140 Kč

Příběhy náměstí 14. října

Na náměstí 14. října a v blízkém okolí vás tentokrát zasvětime do urbanistických představ našich předků a přiblížíme si lidské příběhy ukryté v památkách, v ulicích nebo ve zdejších obytných domech. Tyto příběhy nás zavedou až do dob 17. století, kdy se na Smíchově usazovali mocní aristokraté. Povídat si budeme i o událostech z dob protektorátu, normalizace nebo polistopadové éry.

Termín: 4. 10. 2023 od 16.30

Místo srazu:

před kostelem sv. Václava na Smíchově

Cena: 140 Kč

Pohled přes jižní část dnešního náměstí 14. října směrem ke smíchovské radnici a kostelu sv. Václava (poč. 20. stol.)

Od sv. Jakuba k Arbesovi

Procházka nás zavede do okolí Arbesova náměstí. Projdeme si okolní uličky a podél nábreží se dostaneme do míst s jednou z dnes nejstarších dochovaných smíchovských památek. Povíme si o stavebních slozích obytných budov a myšlenkovém světě lidí druhé poloviny 19. století. Těšit se můžete i na životní příběhy slavných spisovatelů, kultistů nebo šéfa pražské „mordparty“.

Termín: 17. 10. 2023 od 16.30

Místo srazu:

Arbesovo náměstí (u sochy Jakuba Arbesa)

Cena: 140 Kč

Okolím Klamovky (Košíře)

Během této procházky poznáte dějiny historické obce Košíře od středověku až do 20. století. Dozvíte se, kdy se staly hrdým městem, o okolnostech slavné špionážní aféry nebo proč se Klamovka nazývá mekou normalizačního undergroundu. Seznámíme vás rovněž s příběhy osobností místní historie a s řadou nově objevených historických skutečností.

Termín: 18. 10. 2023 od 16.30

Místo srazu: u zastávky tramvaje Klamovka směrem od centra

Cena: 140 Kč

PŘEDNÁŠKY

Přednáška prof. PhDr. Jiřího Mikulce, CSc.

U příležitosti konání výstavy Dientzenhoferova Portheimka. Barokní klenot Smíchova organizuje MČ Praha 5 ve spolupráci se společností Czech Archives doprovodnou přednášku významného domácího historika a výzkumného pracovního Akademie věd profesora Jiřího Mikulce, který je předním znalcem barokní epochy se zaměřením na kulturní a náboženské dějiny. Přednáška potrvá přibližně 1,5 hodiny.

Termín:

4. 10. 2023 od 17.30

Místo srazu: v přízemí letohrádku Portheimka

Cena: 140 Kč

U všech procházek a přednášek je pro omezený počet míst povinná rezervace na adrese mistnidejiny@gmail.com, případně formou SMS na číslo 604 150 291. Uveďte prosím své jméno, příjmení, heslo přednášky/procházky a telefonní kontakt, abychom vás v případě zrušení akce mohli informovat.

HISTORIE

250. VÝROČÍ

Čtvrt tisíciletí od zrušení Tovaryšstva Ježíšova

Dne 17. září 1773, tedy přesně před 250 lety, oznámil reskript Marie Terezie znění červencové papežské buly o zrušení Tovaryšstva Ježíšova, velmi úspěšného řeholního řádu, který je u nás známý také jako Jezuité. Nakonec byl sice řád v roce 1814 obnoven, přišel ale o své majetky i silné postavení. Svého někdejšího věhlasu už nedosáhl a do českých zemí se příslušníci Tovaryšstva Ježíšova vrátili až v 60. letech 19. století. Kdo byli Jezuité, jakým způsobem je jejich působení spojeno s naší městskou částí a jaké okolnosti vedly ke zrušení řádu před čtvrt tisíciletím, si stručně připomeneme v následujících odstavcích.

Řád byl založen v roce 1534 sv. Ignácem z Loyoly. Tento původem španělský aristokrat se ve svém mládí oddával světským radostem, snažil se vynikat ve válečném řemeslu a získat ruku urozené dívky. Během jedné z mnoha bitev mezi francouzskou a španělskou armádou byl ale vážně zraněn. Upoután na lůžku si krátil čas čtením životního příběhu Ježíše Krista a jeho svatých následovníků. Stále více pronikal do nitra své duše, až u něho došlo k obrácení – uvědomil si, jak marný a nebezpečný byl jeho dosavadní život, jak zbytečné je pachtění po slávě, moci a materiálních statcích.

V symbolickém aktu se vzdal svého aristokratického postavení, majetku i cesty spojené s násilím. Vydal se duchovní cestou směřující ke spase duše své i svých bližních. Zcela se oddal službě šíření křesťanského učení a vypracoval podnes velmi uznávané metodické postupy o tom, jak dosáhnout popření svého ega a splynout s veškerenstvím. Tato duchovní cvičení se stala nosným prvkem jezuitské spirituality.

Do Čech přišlo prvních dvanáct tovaryšů ještě za Ignácova života v roce 1555. Usadili se v někdejším dominikánském klášteře v Praze u kostela sv. Klimenta. Odtud se řád šířil do ostatních koutů království. V Praze založili několik profesních domů. Vedle Starého Města také na Novém Městě a na Malé Straně. Postupně se výrazně uplatnili ve vědě, kultuře nebo vzdělávání, ale především se zaměřovali na pastorační a misijní činnost. Jezuité se stali oblíbeným řádem a postupně se rozšířili po celém tehdy známém světě. Byli velmi dobrými hospodáři a nejpozději v roce 1638 koupili i první nemovitosti na Smíchově.

Cena nejvyšší

V časech morových ran v druhé polovině 17. a v první polovině 18. století to byli právě Jezuité, kteří se obětavě starali o nemocné. Poskytovali jim zdravotní i duchovní pomoc, přičemž mnozí z nich za tuto svou službu bližním zaplatili cenu nejvyšší. Sami se morem nakazili a po smrti byli pohřbeni na morovém hřbitově vzniklém při lazaretu na pomezí Smíchova a Košíř, který dnes známe pod jménem Malostranský hřbitov. Na památku těchto obětavých Ježíšových tovaryšů byl na hřbitově vztyčen železný kříž se jmény zemřelých „padres“ a s nápisem: „Stůj, poutníče, a čti na desce této oběti lásky, pravé tovaryše Ježíšovy, morem uchvácené.“ Jednou z jejich aktivit bylo i zakládání zahrad sloužících k hospodářským účelům, k pěstování léčivých bylin nebo jako místa tělesného a duševního odpočinku. Zahradu založili také na Smíchově na pozemcích koupených v roce 1669 z dědictví po Michnech z Vacínova. Rozprostírala se od vltavského břehu po dnešní Preslovu ulici. Východní část byla osázena okrasnými dřevinami, zatímco na západě byly zeleninové zahrádky a políčka pro pěstování

Portrét sv. Ignáce z Loyoly od Petra Paula Rubense

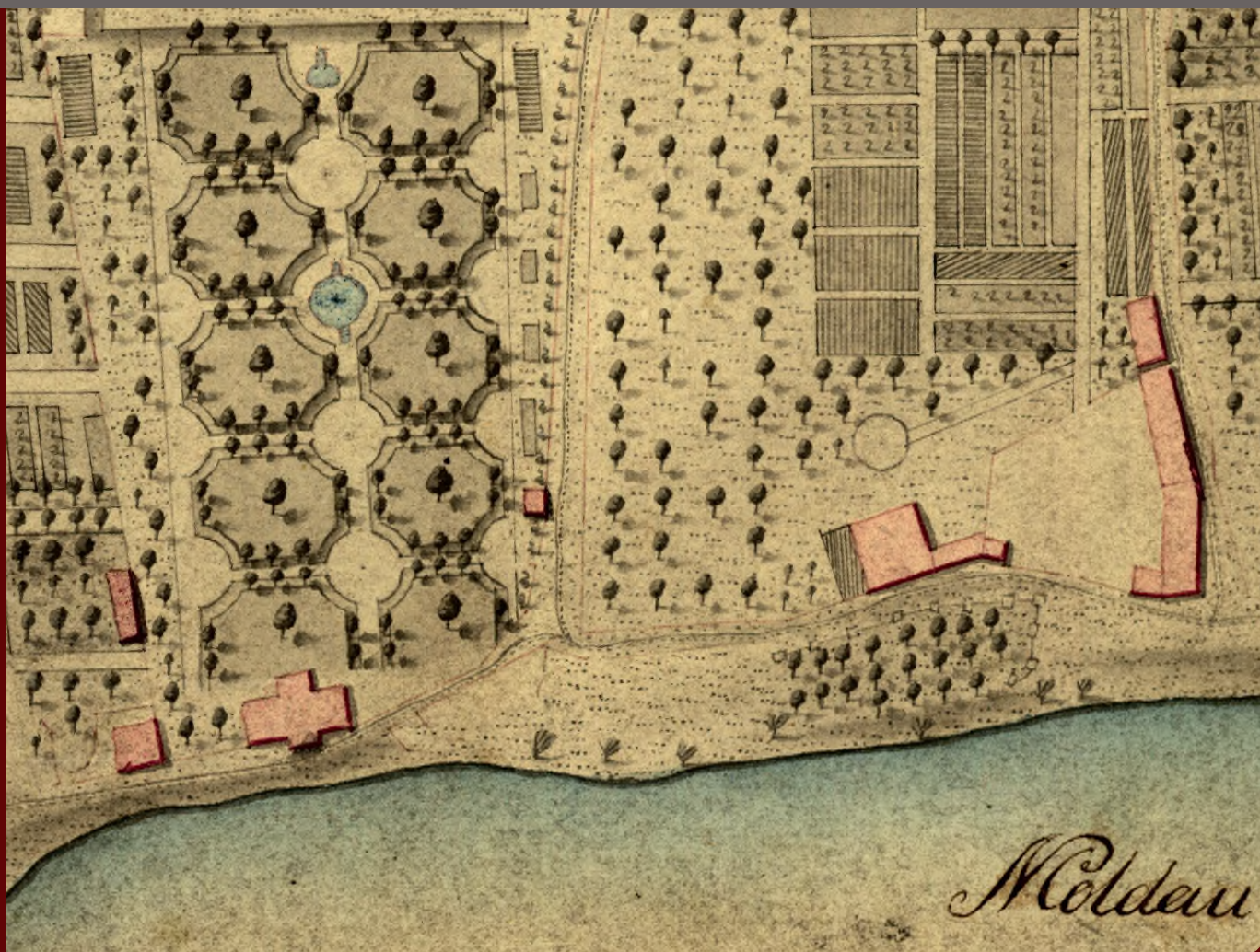
obilí. K hospodářskému areálu patřil i mlýn a dřevěný domek zahradníka. Dodnes máme dochovány zbytky zahrady, dnešní Dientzenhoferovy sady. Roku 1735 nechali Jezuité v zahradě u Malostranské věže zbudovat řádový dispenzář, tedy nemocnici. V barokním slohu ji postavil architekt Kilián Ignác Dientzenhofer, majitel jen pár set metrů vzdáleného letohrádku. Dvoupatrovou budovu s mansardovou střechou zdobily iniciály řádu, písmena IHS, a sloužila i jako azyl pro nemocné.

Misijní a pastorační činnost

Důležitým úkolem byla i jejich činnost misijní a pastorační. Christianizaci se snažili přiblížit lidem křesťanské hodnoty, morálku desatera božích přikázání a lásku k bližnímu. Současně mezi poddanými šířili gramotnost.

Do Čech přišlo prvních dvanáct tovaryšů ještě za Ignácova života v roce 1555. Usadili se v někdejším dominikánském klášteře v Praze u kostela sv. Klimenta. Odtud se řád šířil do ostatních koutů království.

Někdejší jezuitská zahrada na Smíchově. Mapa z první poloviny 19. století.

Značná část obyvatel už tehdy byla katolického vyznání. Misijní činnost zaměřili i na odlehlé vinice. Ústředním bodem jejich aktivit se na Smíchově stal románský kostel sv. Filipa a Jakuba, který stál v místech dnešního Arbesova náměstí. Duchovní správa jim byla svěřena v roce 1702 a prvním správcem se stal Jan Pořícký. Kromě Smíchova sloužili mše také na Zličově. Jezuité měli smíchovský kostelík

ve správě až do roku 1749, kdy došlo k obnově farnosti. Tehdy zbývaly řádu ani ne tři desetiletí činnosti. Jezuité patřili k nejvzdělanějším osobám a pílí a obětavostí si získávali sympatie. Jejich aktivity se zároveň stávaly terčem závidy a kritiky. Někteří pohlíželi nelibě např. na jejich „redukce“, autonomní hospodářské a správní jednotky v Jižní Americe. Půda patřila zčásti jednotlivým indiánům, z větší části společenství. Na soukromém pozemku, kterému se říkalo abamba, každý pěstoval, co chtěl. Ale společné boží pole se obhospodařovalo pod vedením kněží. Výnos z něj se odevzdával do společné sýpky. Soukromé pozemky a domy byly nezcizitelné. Dědické právo neexistovalo, ale děti dostávaly vše potřebné z prostředků obce. A kdo dosáhl plnoletosti, dostal svůj dům a své abamba. Z výnosů božích polí měli zajištěnu obživu i lidé nemocní, staří a práce neschopní. Byly z nich hrazeny stavby domů nebo hospodářských budov. Misionáři sami z toho neměli nic, žili z malé renty udělené jim králem. Současně bojovali proti otrokářství evropských kolonizátorů.

Zrušení Tovaryšstva Ježíšova

To se nelíbilo mnoha osobám, zejména obchodníkům s otroky, kteří kvůli důslednému lpění Jezuitů na křesťanské rovnosti všech lidí přicházeli o své zisky. V této době začala být Evropou

Jezuité patřili k nejvzdělanějším osobám a pílí a obětavostí si získávali sympatie. Jejich aktivity se zároveň stávaly terčem závidy a kritiky.

programově šířena smyšlená tvrzení a pomluvy o tzv. jezuitském spiknutí apod. Na naléhání západoevropských královských dvorů byl řád v roce 1773 papežem zrušen. Území redukcí si rozdělili vládcové a jejich rádcové. V portugalských částech putovali indiáni do otroctví. V Čechách byly majetky Jezuitů zabaveny a většina připadla tzv. studijnímu fondu. Některé stavby spojené s působením Jezuitů časem zanikly, jako smíchovský kostelík, zbořený koncem 19. století, nebo dispenzář, který zanikl při stavbě Jiráskova mostu. Z jejich zahrady se stala zahrada botanická a přešla do majetku Lékařské fakulty Univerzity Karlovy. ■

Pavel Fabini

Kříž se jmény příslušníků Tovaryšstva Ježíšova zemřelými při morové ráně

TIPY PRO VOLNÝ ČAS

PROGRAMY KOMUNITNÍCH CENTER A SPOLKŮ

KC PRÁDELNA

tel.: 775 788 098
www.kcpradelna.cz

■ 5. 9. od 10.00 a od 11.00 hod.

Exkurze do pivovaru Staropramen

Pouze pro předem přihlášené, kapacita omezena.

■ 6. 9. od 10 do 14 hod.

Zápis do zimního semestru kurzů pro seniory

■ 11., 13., 18., 20., 25. a 27. 9. od 12.00 do 15.00 hod.

Stolní tenis pro seniory

■ 13. 9. od 17.00 hod.

Jakub Mareda – „7 nevěst trubců“

Vernisáž výstavy obrazů.

■ 27. 9. od 14.00 do 17.00 hod.

Swap knih

Přineste svoje přečtené knihy a vyměňte je za jiné.

Více informací naleznete na webových stránkách
www.kcpradelna.cz.

KOMUNITNÍ CENTRUM LOUKA

Kapacita všech akcí je omezena a účastníci musí být předem přihlášení na kclouka@seznam.cz nebo na tel. 775 788 006.

■ po 18. 9. od 9.30 hod.

TVOŘIVÉ DÍLNÍČKY pro nejmenší aneb mezigenerační setkávání

Vhodné pro děti 3–8 let s dospělým doprovodem, příspěvek na materiál 40 Kč.

Výroba maňášků.

■ st 20., 27. 9. od 13.00 hod.

Vzpomínky pamětníků

Společné vzpomínání na významné události našich životů. Vstup volný.

20. 9. Povídání o pražských kavárnách

27. 9. O svátku sv. Václava a svatováclavském posvícení

■ st 20. 9., 27. 9. od 14.00 hod.

Deskové hry

Prostor pro setkání, povídání si a hraní deskových her.

■ st 20. 9. od 13.00 hod.

Šicí dílna

Šití pro potřeby komunitních center.

■ pá 22. 9. od 10.00 hod.

„Deník“ z procházek Prahou | Břevnovské usedlosti a jejich kouzlo

Sraz na tram. zastávce Malovanka. S sebou tužku a papír – budeme si skicovat. Zážitek workshop, kdy poznáváme Prahu skrze detaily. Vstup volný, nutná registrace.

Více informací naleznete na
www.csop5.cz.

KC KONÍRNA

Hlubočepská 33

Přihlášení na kurzy na:

kckonirna@seznam.cz
nebo na tel. 602 726 227.

■ út 12. 9. od 13.30 hod.

Vycházky se vzpomínkou | Nový židovský hřbitov

Sraz v 13.30 na tramvajové zastávce Želivského.

■ út od 11.30 do 13.00 hod.

Kulturní kukátko v Konárně

Rozhovory, čtenářský klub, filmové okénko. Vstup zdarma.

19. 9. Zrzavý nebo Zerzavý Jan?

26. 9. Péče o ruce a následná masáž (s sebou ručníček, příp. lak na nehty)

■ út od 13.30 do 15.00 hod.

Kreativita v Konárně

Tvůrčí setkávání v prostorách centra a společné tvoření a šití.

19. 9. Předpodzimní hůlkování – procházka za každého počasí

26. 9. Šijeme pro radost

■ út 26. 9. od 9.00 do 12.00 hod.

Den otevřených dveří | Wellness centrum Raudnitzův dům

Ukázky: vlasové poradenství, masáže, manikúra, představení aktivit komunitního centra. Konárna, ochutnávka čaje. Vstup volný.

■ st 27. 9. od 13.00 hod.

Čajování – Fialový čaj z provincie Fu-tien

Věděli jste, že čajovník se před UV zářením chrání produkcí fialového barviva v listech? Přijďte ochutnat „fialový“ čaj z vesnice Shou Ning. Vstup zdarma.

SPOLEK HÁJOVNA

U lesíka 5A

www.spolekhajovna.cz

■ st 13. 9. od 20.00

KINO HÁJOVNA

Dokumentární film Nebe. Celovečerní dokument Tomáše Etzlera. Vstupné dobrovolné.

TIP MĚSÍCE

Den otevřených dveří ve Švandáku

16. 9. 2023

Přijďte se podívat do zákulisí nejslavnějšího smíchovského divadla. Jednotlivými prostory vás provedou známí herci, kteří vás zavedou do historie či zákulisního dění. Součástí dne budou soutěže, slevové akce na vstupenky i divadelní stánek. Během dne dojde také k otevření Tvůrčího domu Elišky Peškové. Akce se koná v rámci sousedského festivalu Zažít město jinak, který se odehraje na nedalekém Arbesově náměstí.

■ ne 17. 9. od 10 a 13 hod.

Dny evropského dědictví – prohlídka parku Cibulka

■ čt 21. 9.

Ženský poradní kruh

Přihlášení do 16. 9. na casnazivot@simonadosedelova.com. Dobrovolný příspěvek 100 Kč.

KOMUNITNÍ CENTRUM KRISTA SPASITELE (PODPALUBÍ)

Praha Barrandov, Grusova 1274/6

www.podpalubibarrandov.cz

Tel.: 734 710 158

■ 8. 9. od 19.00 hod. – kostel

Krista Spasitele

Koncert Varhanní zastavení

Účinkují: Aleš Bárta – varhany, Jakub Hrubý – baryton. Vstup volný.

■ 4. 10. od 15.00 – kostel Krista Spasitele

Koncert barokní hudby z cyklu Andělská matiné

Vstup volný.

■ od 27. 9.

Výstava obrazů a grafik Vavřince „Lorenzo“ Šípra

Vernisáž a komentovaná prohlídka 5. 10. v 18.00 v prostorách komunitního centra. Vstup volný – přímým vchodem do KC nebo od 13.00 přes kavárnu Kristian.

KOMUNITNÍ PROSTOR SMÍCHOV

Na Doubkové 2040/8

kpsmichov.cz

facebook.com/kpsmichov

info@kpsmichov.cz

■ čt 14. 9. od 18 hod.

Cyklus koncertů:

Šest na pětce – Kukul Quartet

První z šesti komorních koncertů cyklu Šest na pětce. Zazní skladby Ondřeje Kukala, Bohuslava Martinů a Antonína Dvořáka. Možnost přidat se k doprovodnému programu: Kávárna loučení. Informace o projektu Šest na pětce naleznete na webu KPS, vstupenky na portálu GoOut.

■ po 25. 9., 17–21 hod.

Sousedská akce a workshop Jak ven z klimažalu

Sousedské vaření, hudba, performance a workshop. Kde v sobě či ve svém okolí získat zdroje pro aktivní naději pro budoucnost lidstva a planety? Jak čelit zmatku naší doby?

K účasti na workshopu se registrujte na jholasova@gmail.com. Dop. příspěvek 250 Kč.

Více informací naleznete na
www.kpsmichov.cz.

ELPIDA SMÍCHOV

Na Bělidle 34, Smíchov
centrum.elpida.cz/
pobocka-belidlo

■ út 5. 9., 10.00–11.30 hod.

Vládní balíček – co se změnilo?

Z cyklu Nebojíme se financí.

■ čt 7. 9., 14.00–15.30 hod.

Opera za hranou?

Přednáška z cyklu Opera žije!

■ út 12. 9., 9.30–11.30 hod.

Roztanečná abeceda

Tvůrčí dílna z cyklu To je Smíchov!

■ po 18. 9., 14.15–16.15 hod.

FotoKAFe

S Viktorem Chomiakem.

■ út 26. 9., 9.30–11.30 hod.

Panenka ze sbírky ilustrátorky Marie Fischerové-Kvěchové

Tvůrčí dílna z cyklu To je Smíchov!

■ st 27. 9., 10.00–11.30 hod.

Praha 19. století

Přednáška z cyklu Povídaní o Praze.

■ st 27. 9., 16.00–17.00 hod.

Kreativní hraní

Divadelní improvizací ke zdraví.

STANICE PŘÍRODOVĚDCŮ

DDM HL. M. PRAHY

Drtinova 1a

www.ddmp Praha.cz/
stanice-prirodovedcu

OTEVÍRACÍ DOBA:

ZAHRADA

■ po–pá 8 až 17 hodin

■ so 9–17 hodin (v době školních prázdnin a státních svátků – zavřeno)

BOTANICKÝ SKLENÍK
A TROPICKÉ TERÁRIUM

■ st 13 až 16 hodin

Vstup 40 Kč, snížený (dětí, senioři, studenti) 20 Kč, děti do 1m – vstup volný.

AKCE:

■ 23. 9., 10 až 16 hod.

Ptačí den

Pod vedením nadšených ornitologů na vás čekají stanoviště pro malé i velké, výtvarná dílnička i ukázka odchyty a kroužkování ptáků.

KROUŽKY 2023/24:

Široká nabídka přírodovědných a dalších kroužků pro různé věkové kategorie

Přihlašování online na webu: DDM hl. m. Prahy (ddmp Praha.cz). Kroužky ve školním roce 2023/24 začínají v týdnu od 18. 9. 2023.

NOVINKY:

■ PaleoART (15–26 let) pátek 16.00–19.00

■ Příroda na talíři (8–12 let) čtvrtek 14.30–16.00

■ Poznávání přírody (8–15 let) čtvrtek 14.30–16.00

■ Přírodověda v praxi (7–10 let) úterý 15.00–16.30

■ Chovatelství s ornitologií (8–12 let) úterý 14.30–16.00

■ Pohybové hry pro děti (4–6 let) pondělí 13.30–14.30

MUZEA
A VÝSTAVY

NÁRODOPISNÉ MUZEUM

Kinského zahrada 98, Praha 5
nm.cz

■ so 2. 9., 11–17 hod.

Rozloučení s prázdninami v Národopisném muzeu

Čekají na vás kreativní dílny, v nichž si budete moci vyrobit dožínkové věnečky, vyzkoušet potisk kapesníků nebo podmalbu na sklo. Ve 14.00 hodin začíná hravá prohlídka expozice Národopisného muzea. Akce je určena rodinám s dětmi do 10 let. Vstupné na akci je součástí vstupenky do muzea.

■ pá 8. 9. od 11 hod.

Komentovaná prohlídka výstavy Šátky a šátečky s autorkou Mgr. Monikou Tauberovou

■ so 9. 9., 10 až 17 hod.

Tradiční řemeslná dílna: štípané holubičky

Rezervace na e-mailu: lucie.cmelikova@nm.cz.

■ ne 10. 9., 13 až 21 hod.

Slavnost Rumunů v České republice

■ so 16. 9. od 11 hod.

Buchty a loutky dětem – Pohádková Kinského zahrada

■ út 19. 9., 18 až 19 hod.

Začínáme cvičit jógu

Rezervace na e-mailu: katerina.musilkova@nm.cz.

■ 1.–17. 9.

Letní kino Kinská

www.letnikinokinska.cz

Více informací na www.nm.cz.

WINTERITZOVA VILA

Na Cihlářce 10

www.loosovavila.cz

■ do 11. 10.

Výstava CHATY

Znovuobjevené dílo architektů Františka Cubra a Zdeňka Pokorného, autorů pavilonu Expo 580.

■ 11. a 12. 9. od 20.30 hod.

Divadelní představení – Míru zdar

Jedná se o první inscenaci projektu JEDL dílna, který dává příležitost začínajícím mladým umělcům pod supervizí tvůrců JEDLu.

■ 21. 9. od 19 hod.

Koncert kapely HM...

■ 22. 9. od 19.30 hod.

Divadelní představení – Dům v jabloních

Více informací naleznete na www.loosovavila.cz.

DIVADLA, KINA
A KONCERTY

MEETFACORY

Ke Sklárně 3213/15

www.meetfactory.cz

■ 13. 9. Veřejný dům

Start podzimní sezóny v MeetFactory

Během večera se otevrou dvě nové výstavy: skupinová Other Edges of the World a Zhroucení krajiny, na které se podílí český umělec Epos 257 a norský umělec Julian B. Hvistendahl. Divadelní dramaturgie představí v rámci čtení knihu Annie Ernaux Obyčejná žena, podle které chystá v zimě premiéru. Na hudebním sále proběhne koncert, rezidenční program představí tvorbu Kateřiny Konvalinové & Eriky Velické.

KONCERTY

■ 12. 9. – Whitney K + Unkilled Worker

■ 19. 9. – Flying Colours

■ 27. 9. – REK & Libor Staněk II. + Krstní Otcovia + Spiral Sadness

EXTRA TIPY

EPOQUE QUARTET
& DASHA

5. 9. 2023

Název nového projektu zpěvačky Dashy a multi-žánrového uskupení Epoque Quartet odkazuje k fenoménu Elly Fitzgerald. Právě písně proslavené touto jazzovou ikonou jsou materiálem, který je zde rozváděn neboli elaborován do nových, neotřelých poloh.

UMLKÁNÍ K ÚSVITU

10. až 16. 9. 2023

Galerie Ivana Bednáře pořádá v ulici U Paličky 7 na Smíchově výstavu snímků od duchovního a fotografa Filipa Štojda nazvanou Umlkání k úsvitu. Vernisáž výstavy bude v neděli 10. září v 19.00 hod. provázet autorské čtení z připravované sbírky básničky Mariky Mariewicz a hudba Vladimíra Hirsche. Fotografie bude možné zakoupit.

TONYA GRAVES
DVAKRÁT V JAZZ DOCKU

14. a 15. 9. 2023

Nezaměnitelný hlas české hudební scény se znovu představí ve smíchovském Jazz Docku. Na svém kontě má, kromě řady ocenění a úspěchů s kapelou Monkey Business, i dvě zdařilá sólová alba. A právě z těchto dvou desek mixuje repertoár svých koncertů.

TIPY PRO VOLNÝ ČAS

DIVADLO

- 11. 9. – Judith Hermann: 675 malých korálků červených jako zlost
- 17. 9. – Matěj Samec: Dech
- 18. 9. – Julian Barnes: Hukot času
- 24. 9. – Michel Houellebecq: Serotonin
- 26. 9. – Sara Baume: Vyšlapaná čára
- 28. 9. – Karl Ove Knausgard: Můj boj 1

ŠVANDOVO DIVADLO

Štefánikova 6/57
150 00 Praha 5 – Smíchov
www.svandovodivadlo.cz

- ne 10. 9. – 15.00 + 17.00
PRO DĚTI: Buchtý a loutky: Benjamín a vlk
- po 11. 9. – 19.00
CRY BABY CRY (S. Krátká)
- út 12. 9. – 19.00
Happy End (D. Hrbek a kolektiv)
- st 13. 9. – 19.00
Kabaret Winton (K. Tučková, M. Nekolová, M. Františák a kolektiv) + diskuze
- čt 14. 9. – 19.00
Chlast (T. Vinterberg, T. Lindholm, C. Flygare)
- čt 14. 9. – 19.00
Hadry, kosti, kůže (P. Jurda, V. Holan, J. Werich)
- pá 15. 9. – 19.00
Na Větrné hůrce (E. Brontë, M. Nováková), titulky pro neslyšící
- pá 15. 9. – 19.00
Šoa (T. Hrbek, L. Kolouchová, D. Hrbek)
- so 16. 9. – 11.00
DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ
- po 18. 9. – 19.00
Smrt mu sluší (D. Hrbek)
- po 18. 9. – 19.00
Hadry, kosti, kůže (P. Jurda, V. Holan, J. Werich)
- st 20. 9. – 19.00
Kurz negativního myšlení (B. Breien)
- so 23. 9. – 19.00
CRY BABY CRY (S. Krátká)
- ne 24. 9. – 15.00 + 17.00
PRO DĚTI: Buchtý a loutky: Norská pohádka

- po 25. 9. – 19.00
1984 (G. Orwell, D. Gombár)
- po 25. 9. – 19.00
Happy End (D. Hrbek a kolektiv)
- út 26. 9. – 19.00
Pankrác '45 (M. Kinská)
- st 27. 9. – 19.00
Chlast (T. Vinterberg, T. Lindholm, C. Flygare)
- st 27. 9. – 19.00
Trójkany (Eurípides, A. Turlo, D. Košťák)
- pá 29. 9. – 19.00
Muž vlastní penis, vagina vlastní ženu (P. Boháč a kolektiv)
- so 30. 9. – 19.00
Kabaret Winton (K. Tučková, M. Nekolová, M. Františák a kolektiv)
- so 30. 9. – 19.00
Dějiny násilí (É. Louis, T. Loužný)

TIP MĚSÍCE

Pocta akademické malířce v Portheimce

Od 23. 9. 2023

Jedinečná výstava nabídne výběr z celoživotního díla akademické malířky Heleny Hruškové Slavíkové. Umělkyně, která prožila velkou část života na Smíchově, se nejvíce věnovala akvarelu. Obrazy zachycují nejčastěji přírodní scenerie či fantastické náměty. Akce se koná u příležitosti malířčiných nedožitých 99. narozenin.

KINO KAVALÍRKA

Plzeňská 210
www.kinokavalirka.cz

- 13. 9. – 16. 9.
Ozvěny mezinárodního filmového festivalu ELBE DOCK
 - 13. 9. – 19.30
Butterfly Vision
 - 16. 9. od 10.00
Zažít město jinak (celý den)
 - 16. 9. – 10.30
Divadlo na Kárce: Kočička z kávové pěny
 - 16. 9. – 19.00
Elaha
 - 16. 9. – 21.30
Film & Rum: The Room
 - 21.–24. 9.
7. ročník mezinárodního filmového festivalu pro děti a mládež Young Film Fest
 - 21. 9. – 18.00
Tonda, Slávka a Kouzelné světlo
 - 22. 9. celý den
Vzdělávací program pro učitele a zájemce o audiovizuální výchovu
 - 23. 9. – 15.30
Divadlo Figl: Mauglí, příběhy z džungle
- ### JAZZ DOCK
- Janáčkovovo nábreží 3249/2
www.jazzdock.cz
- pá 1. 9. od 22 hodin
LuckySings
 - čt 7. 9. od 21 hodin
Jono Heyes & The Beehive
 - so 9. 9. od 20 hodin
Groove Dock: Jazz to Dance
 - ne 10. 9. od 21 hodin
Ondřej Ruml & Matej Benko Quintet
 - so 16. 9. od 15 hodin
Jazz na střeše: Anna Kolingerová Quartet
 - po 18. 9. od 21 hodin
Jazz Dock Orchestra
 - so 23. 9. od 19 hodin
Flaco de Nerja Curiosity Quartet
 - út 26. 9. od 21 hodin
Atom String Quartet
 - čt 28. 9. od 22 hodin
Chuck Wansley & The Mother Funkers

EXTRA TIPY

HM... VE WINTERNITZOVĚ VILE 21. 9. 2023

V prostorách prvorepublikové Winternitzovy vily se představí kapela Hm... Hudebníci se na české hudební scéně pohybují od roku 1994 a na svém kontě mají sedm řadových desek. Do povědomí širší veřejnosti se dostali skrze zhudebnění textů klasických českých básníků.

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ 27. 9. 2023

Seznamte se s nabídkou kurzů Elpidy a rovnou si vyzkoušejte některé z nich – hodinu angličtiny a dalších jazyků, jógu, divadelní improvizaci, psaní Wikipedie a další. Pro zájemce budou připraveny ukázkové lekce zdarma, občerstvení a příjemná atmosféra. Těšit se mohou i na koncert a besedu se známou osobností.

NOC VĚDCŮ 6. 10. 2023

Bohatý program si pro zájemce o vědu připravila 2. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v rámci celorepublikové akce Noc vědců. Od 17 hodin bude pro návštěvníky připravena řada přednášek, ale také exkurze do anatomického ústavu.

DO SVĚTA LITERATURY

Literatura pod širým nebem nabídně setkání s autory

Unikátní setkání se známými českými autory a autorkami nabídne čtvrtý ročník akce Literatura pod širým nebem, která se koná v parku před letohrádkem Portheimka. Po celé září a začátkem října se může veřejnost potkat s osobnostmi, které formují současnou českou literární scénu.

Pořadatelé si pro návštěvníky připravili sérii literárních večerů a hovorů, jež divákům v rámci jednoho měsíce představí tvorbu tří spisovatelek a jednoho spisovatele. V minulosti na akci vystoupili nositelé známých jmen, jako je Kateřina Tučková, Alena Mornštajnová nebo Arnošt Goldflam.

Letošní ročník zahájí autorka povídkové sbírky *Nechtěl jsem být Leninem* Dora Čechova, která se divákům představí v pondělí 4. září. O týden později na Portheimku zavítá básnička Alžběta Stančáková, laureátka Ceny Jiřího Ortena. Pondělí 18. září bude patřit prozaičce a dramatičce Kateřině Rudčenkové, držitelce Ceny Alfréda Radoka či *Magnésie Litery*. Série autorových čtení bude zakončena vystoupením spisovatele Martina Sichingera, který je oceňovaným autorem

V minulosti na akci zavítaly např. Kateřina Tučková či Alena Mornštajnová (na snímku)

řady oblíbených románů ze šumavského prostředí a pořadatelem festivalu regionální literatury Šumava Litera. Čtení se koná vždy od 18 hodin. V případě nepříznivého počasí

se program přesouvá do vnitřních prostor galerie Portheimka. ■

Více informací najdete na www.literarnidum.cz/?page=aktualne

OKEM FOTOGRAFA

Portheimka ukazuje mizející smíchovské nádraží

Až do úterý 19. září se v Galerii D ve smíchovské Portheimce koná výstava fotografií s názvem „Peří na kolejích“. Autor vystavených snímků, kameraman Ivo Popek, svým objektivem zachytil oblast smíchovského nákladového nádraží a místní nádražní budovy. Fotografie byly pořízeny v době před současnou masivní výstavbou.

Návštěvníci se mohou těšit na zajímavé, leckdy i bizarní průhledy, jež tento obrovský prostor ještě donedávna nabízel. Cílem autora bylo zachytit a uchovat charakter místa pro budoucí generace. „Jakožto člověk žijící nedaleko jsem s jistým zalíbením sledoval

tu zdánlivě prázdnou plochu, která ovšem umožňovala daleké výhledy na leckteré turisticky „neprofláklé“ části Prahy, ale i její monumenty,“ říká Ivo Popek, jehož celoživotní profese je televizní kameraman.

Fotografie zachycují kromě krajinářských průhledů i lidi přežívající v tehdy prázdných prostorech. Součástí výstavy jsou také fotografické performance, které poukazují na přítomnost nedaleké rušné křižovatky Anděl. Na těchto snímcích lze spatřit možná až absurdní spojení divadelního světa s reálným prostorem, který se začíná proměňovat tempem připomínajícím proměny divadelní scény. ■

PROMĚNY KRAJINY

Výstava představí budoucnost údolí Motolského potoka

Jak se v budoucnu promění park Motolka, jakými změnami projde okolní údolí a s jakými prvky se můžeme setkat v městské přírodě? Nejen na tyto otázky odpoví výstava, která se pořádá v budově úřadu městské části ve Štefánikově ulici.

Motolský park se v následujících letech dočká výrazných změn, díky nimž získá oproti současnému stavu mnohem přívětivější podobu. Mezi Zahradnickovou a Plzeňskou ulicí se do budoucna počítá s kultivací místní zeleně, vznikem dětského hřiště, kavárnou či dalšími prvky pro volnočasové aktivity.

Výstava představí veřejnosti rozsáhlou studii z pera architektů Zuzany Štemberové a Lucie Vogel z krajinářského ateliéru Terra Florida. Dokument je součástí celkové proměny motolské-

ho údolí a také podkladem pro další spolupráci mezi hlavním městem Prahou a městskou částí Praha 5. Studie vznikala nezvyklým způsobem participativního navrhování, do kterého byli zapojeni všichni dotčení aktéři včetně občanů, vlastníků či správců pozemků a komunikací.

Návštěvníci mohou v prostorách smíchovské galerie navíc zhlédnout video s aktuálními záběry parku, do nichž se prolínají vizualizace navrhovaného řešení. Autentické přidané zvuky navíc diváka vtáhnou do atmosféry místa. Součástí expozice je také hra puzzle, která zájemcům představí městskou přírodu. Výstava je přístupná zdarma od pátku 15. září ve všední dny od 10 do 18 hodin v Ateliéru plánování a rozvoje na adrese Štefánikova 13, 15. ■

KOMUNITNÍ ŽIVOT

Zažít město jinak: Ulice do gala!

Arbesovo náměstí, park Na Pláni, Waltrovka, Farkář, ale i Slivenec a Hlubočepy. To jsou místa Prahy 5, která v sobotu 16. září ožijí slavností Zažít město jinak. Akce se koná pod záštitou a s podporou MČ Praha 5.

„Zažít město jinak představuje příležitost k vzájemné pospolitosti, ale také čas jeden pro druhého. Není divu, že zájem o slavnosti kontinuálně roste, ať už z pohledu počtu přihlášených lokalit, ale i návštěvnosti,“ říká Barbora Hradečná, hlavní koordinátorka slavností ze spolku AutoMat, a dodává: „Sousedské slavnosti jsou také skvělým prostředkem, jak aktivizovat občanskou společnost. Na základě organizování Zažít město jinak vznikla v průběhu let řada spolků, které fungují dodnes.“

Program v jednotlivých sousedských lokalitách je plně v režii dobrovolných organizátorů a organizátorek, jednotlivců i spolků. Ti se také mohou každoročně přidat k ústřednímu motto slavností, které tentokrát zní „Ulice do gala“. Vyzývá všechny obyvatele a obyvatelky, aby zvelebili své okolí a zažili, jak může v slavnostním hávu vypadat jejich ulice, běžně vyhrazená především pro automobilový provoz. Mohou si vychutnat místní kulturu, gastronomii a vytvořit prostor pro sousedské klábosení i dětské hraní. Mají zároveň možnost poukázat na to, co je ve veřejném prostoru páli.

Ilustrační foto

Přijďte si užít komunitní akci, která má každému co nabídnout

Na co konkrétně se můžeme v Praze 5 těšit? Například do parku na Arbesovo náměstí si lze přijít zařadit s dětmi, poklábosit u dobře vychlazeného nápoje, zhlédnout divadlo, zahrát deskové hry, zúčastnit se některého z workshopů nebo si poslechnout některou z přednášek. Sousedská pospolitost se nicméně rozprostře i na mnoha dalších

místech, včetně znovuobnověného kina Kavalírka. Kompletní seznam všech míst je na webu zazitmestojinak.cz, kde si zájemci mohou přečíst i spoustu dalších zajímavostí.

Slogan „Do gala“ odkazuje také k oslavám dvou důležitých výročí. Věděli jste, že Zažít město jinak letos slaví pnoletost? Všechno začalo před 18 roky na Smetanově nábřeží, kde se lidé sdružení kolem iniciativy AutoMat pokusili upozornit na degradaci veřejného prostoru tranzitní dopravou a přinesli inspiraci ze zahraničních metropolit. Spolek AutoMat zároveň letos oslaví 20 let svých snah o město přátelské pro lidi a všechny druhy dopravy.

Už teď si tedy zapište do kalendáře 16. září s upomínkou Zažít město jinak. Můžete se ale zapojit aktivněji než „jen“ jako návštěvníci. Jste ochotni číst dětem pohádky? Chcete se pochlubit receptem na vaši tradiční domácí buchtu? Nebo třeba pomůžete se zvučením, focením nebo úklidem? Najděte si na webu Zažít město jinak svou nejbližší sousedskou lokalitu nebo prostě ulici, která je vám sympatická, a ozvěte se na uvedený kontakt. Podpořit můžete také samotné konání sousedských slavností a práci spolku AutoMat, který desítkám lokalit zařizuje zábery veřejného prostranství, stará se o propagaci akce a předává své know-how. ■

MÍSTA AKCE ZAŽÍT MĚSTO JINAK NA PRAZE 5

- 1 Arbesovo náměstí
- 2 Hlubočepy
- 3 Karlštejnská
- 4 Košíře – kino Kavalírka
- 5 Na Farkáře
- 6 Park Na Pláni
- 7 Slivenec u rybníka
- 8 U Okrouhlíku
- 9 Waltrovka

Pro více informací
www.zazitmestojinak.cz

NOVÁ KULTURA

Tvůrčí dům Elišky Peškové se hlásí k historii Smíchova

Na smíchovské kulturní scéně přibude po konci letních prázdnin další instituce. V sobotu 16. září zahájí Švandovo divadlo ve spolupráci s pátou městskou částí provoz Tvůrčího domu Elišky Peškové, prostoru pro živé umění a sousedská setkávání.

Nové umělecké centrum nese jméno po české herečce, autorce, překladatelce a podnikatelce, která vstoupila do historie jako manželka Pavla Švandy ze Semčic, zakladatele Švandova divadla. „Stejně jako v minulosti Eliška Pešková i my chceme svou nabídkou obsáhnout mnoho uměleckých oborů, inspirovat, probouzet nadšení a vzdělávat,“ říká ředitel Tvůrčího domu Vojtěch Nejedlý.

Objekt, ve kterém bude Tvůrčí dům sídlit, stojí v těsné blízkosti Švandova divadla. V uplynulých letech prošel důkladnou rekonstrukcí, díky níž se mohou návštěvníci těšit na nový multifunkční sál, unikátní sdílenou krejčovskou a truhlářskou dílnu či klubovnu se samoobslužnou kavárnou. Další prostory poslouží jako místo pro vlastní tvorbu a setkávání se sousedy. Pořadatelé počítají také s filmovými projekcemi či koncerty menších kapel. Dům zahájí svoji činnost vyhlášením výtvarné soutěže pro studenty uměleckých škol, jejichž úkolem bude navrhnout podobu volné plochy ve vstupu do vnitřního traktu.

Foto: Richard Moučka

Ředitel Tvůrčího domu Elišky Peškové Vojtěch Nejedlý je také divadelním režisérem, textařem a muzikantem

„Nově zrekonstruovaný dům s krásným dvorním prostorem a silným geniem loci tak otevřeme nejen profesionálním umělcům a souborům, ale hlavně amatérům – zvědavcům, nadšencům i lidem toužícím po společných sdílených zážitcích,“ dodal Nejedlý. Součástí slavnostního otevření bude také den otevřených dveří ve Švandově divadle, díky němuž se zájemci podívají i na běžně nepřístupná

místa. Tvůrčí dům se podle Nejedlého chce přihlásit k historii Smíchova a jeho kultuře a navázat na bezmála dvacetiletou historii pořádání kreativních workshopů v nedalekém „Švandáku“. Jednou z prvních aktivit Tvůrčího domu Elišky Peškové je vyhlášení soutěže pro studenty uměleckých škol, kteří budou mít za úkol navrhnout výtvarné řešení volné plochy ve vstupu do vnitřního traktu. ■

STAVBY JINAK

Den architektury bude i na Pětce

Na začátku podzimu zavítá do Prahy a dalších měst největší architektonický festival v Česku. Akce s názvem Den architektury nabídne návštěvníkům od 29. září do 5. října bohatý program, jehož součástí budou procházky s poutavým výkladem, ale i třeba divadelní představení či koncerty. Motto letošního ročníku zní Objev konstrukce! Pořadatelé představí veřejnosti výjimečná konstrukční řešení v historické i moderní architektuře, na která můžeme v pražských ulicích narazit.

Paralelně se Dnem architektury se uskuteční festival Film a architektura, jehož součástí budou projekce autorských dokumentů, ale i inovativních, experimentálních či hraných filmů.

A která místa na Pětce může veřejnost navštívit?

■ ČSOB Kampus NHQ, jehož severní budova bankovní centrály je jedním z výrazných počínů českého architekta Josefa Pleskota.
So 30. 9. | 11.00, 12.30, 14.00
Radlická 150, Praha 5

■ ČSOB Kampus SHQ, ekologicky ohleduplná stavba jižní části centrály ČSOB v Radlicích od architektonického dua bratrů Chalupových.
So 30. 9. | 11.00, 12.30, 14.00
Výmolova 3, Praha 5
■ Kolem motolských rybníků. Městskou krajinou motolského údolí se Zuzanou Štemberovou a Lucií Vogelovou z ateliéru Terra Florida, autorkami studie Proměny parku Motolka.
So 30. 9. | 10.00
Sraz na parkovišti před krematoriem Motol – Plzeňská 296, Praha 5

■ Ateliér Věry a Vladimíra Janouškových. Lesem obklopený sochařský ateliér manželů Věry a Vladimíra Janouškových, postavený v bruselském stylu podle návrhu Josefa Hrubého.
So 30. 9. | 13.00 a 15.00
U Kotlářky 2, Praha 5
■ Cesta ve svazích motolského údolí. Po stopách bývalých usedlostí Prahy 5 s krajinářskými architektkami Lucií Vogelovou a Radkou Šimkovou z ateliéru Terra Florida. Trasa je pro zdatné turisty, nevhodná pro kočárky.
Ne 1. 10. | 14.00
Košířské náměstí, Praha 5

ROZHOVOR

Unikátní výstava o životě a díle věhlasného barokního stavitele

Ojedinělá výstava s názvem Dientzenhoferova Portheimka. Barokní klenot Smíchova veřejnosti představuje významnou osobnost barokního stavitelství – Kiliána Ignáce Dientzenhofera.

Seznamuje s životem, tvorbou i dobou pražského rodáka a prvního majitele malebného smíchovského letohrádku, říká historik a spoluautor výstavy Pavel Fabini. Expozice je situována do bohatě zdobených interiérů Portheimky, jejichž součástí je i jedinečný mramorový sál s nástropní freskou V. V. Reinera.

■ Proč by měli čtenáři výstavu navštívit?

Tak těch důvodů mě napadá hned několik. Předně jedná se o zcela originální výstavu, kvůli které byl dokonce proveden základní archivní výzkum. A přestože jsme měli na realizaci velmi málo času, věřím, že se nakonec povedla. A s ohledem na okolnosti máme z finální podoby radost. Návštěvník se tak na téměř třech desítkách panelů dozví i zcela nové informace o historii letohrádku v kontextu téměř tří staletí. Ale také ledacos o osobnosti a díle našeho nejvýznamnějšího barokního architekta K. I. Dientzenhofera, který si letohrádek postavil jako své letní sídlo. Navíc se nám podařilo zapůjčit unikátní

Kurátorům výstavy se podařilo zapůjčit unikátní a dosud nevystavená barokní umělecká díla

a dosud nevystavená barokní umělecká díla. S jejich pomocí návštěvníka seznámujeme i s každodenností a s duchovním a myšlenkovým světem člověka tereziánské éry. A ta byla neméně dynamická, než je ta dnešní. No a v neposlední řadě je dobrou zprávou pro zájemce skutečnost, že se nám díky štědrosti organizátora, partnerů výstavy, ale i díky institucím, které zapůjčily umělecká díla, podařilo uhlájit bezplatné vstupné. A to jistě potěší.

■ Letohrádek a jeho okolí se za jeho téměř třistaletou historií velmi proměnily. Poznal by dnes své sídlo jeho původní majitel?

Paradoxně nejspíš ano, neboť některé přístavby z pozdější doby byly už koncem 19. století odbourány. Jako by se letohrádek vracel do původního, dientzenhoferovského jádra. Nejvíce by Kiliána znejistila okolní zástavba. Tu by jako urbanista i architekt nepochybně podrídil zdrcující kritice. Z místa klidu a zeleně, konejšícího lidskou duši, se stala součástí nervózního a hektického velkoměsta. Nemile by jej překvapil i stav interiérů, snad výjima reprezentačního sálu, který se jako zázrakem dochoval v téměř původní podobě, včetně zcela unikátní dřevěné podlahy, kterou si nejspíš sám Dientzenhofer navrhl. A při pohledu na jedinečnou nástropní fresku, namalovanou jeho oddaným přítelem V. V. Reinerm, už by mu nepochybně bylo jasné, že je doma.

■ Ve kterém období se letohrádku dařilo nejvíce a kdy nejméně?

Za první zlatou éru pokládám období zhruba do roku 1740. Následující válečné bésnění,

které Smíchov přímo zasáhlo, se na stavu muselo nepříznivě podepsat. Zpráv ale z této doby mnoho nemáme. Znovu letohrádek vzkvétal za Franze L. hraběte Buquoye. Zenitu pak dosáhl v druhé polovině 19. století. Tehdejší majitelé, vlivný a bohatý rod Porgesů z Porthheimu, zde měli své sídlo a pořádali zde pravidelné kulturní akce. Úpadek nastal s poslední generací Porgesů v meziválečném období, kdy se plánovalo i zbouření letohrádku, zánik zbytků zahradního areálu a nová bytová výstavba. Tak doufejme, že začíná opět svítat na lepší časy.

■ Co dalšího za sebou Dientzenhofer na Praze 5 zanechal a v jakém jsou památky stavu?

K. I. Dientzenhofer nedaleko odtud postavil barokní dispensář pro Tovaryšstvo Ježíšovo, který ale bohužel zanikl v souvislosti s výstavbou Jiráskova mostu. Přisuzována je mu také kaple, s jejíž velmi zajímavým příběhem návštěvníky výstava seznamuje. Dochovaly se nám také Kiliánem podepsané plány na úpravu lazaretu, kde také stavitel nakonec nalezl místo svého posledního odpočinku.

■ V loňském roce byl v Portheimce ukončen dlouholetý provoz muzea uměleckého skla. Je už jasné, jaká instituce ho nahradí?

Zatím žádné konkrétní informace v tomto směru nemám. Za ideální řešení pokládám provoz přímo v režii městské části Praha 5. Lze tak lépe kontrolovat finanční stránku věci, aby nebyl objekt vykořisťován ve prospěch soukromých subjektů. Je to přeci jen majetek místních občanů. ■

DIENTZENHOFEROVA

PORTHEIMKA.

BAROKNÍ KLENOT SMÍCHOVA

Expozice pokrývá celou historii architektonického klenotu, který v dřívějších letech disponoval rozlehlou zahradou sahající až k Vltavě. V úvodní části se návštěvníci seznámí se samotným stavitelem a původní podobou letohrádku. Druhá část pokrývá období rokoka, kdy Portheimku vlastnil rod Buquoyů. Závěr se věnuje industrializaci a společenské dynamice 19. a 20. století a jejím dopadům na osudy letohrádku i jeho tehdejších majitelů.

7. 9. – 29. 11. 2023

Otevírací doba: denně (kromě pondělí) od 13 do 18 hod.

Vstupné je zdarma.

V případě zájmu o individuální komentovanou prohlídku kontaktuje autora výstavy Pavla Fabiniho na tel.: 604 150 291.

SPOLEČNOST

PLÁŽOVÝ FOTBAL

Muži i ženy Slavie Praha mistry!

Stejněho vítěze mezi muži i ženami – Slavii Praha – má letošní Final Four v plážovém fotbale, jež se uskutečnilo 29. července v radlické Beach aréně současně v obou kategoriích.

„Final Four mužské i ženské ligy se poprvé v historii konalo v jeden den, navíc v přímých přenosech ČT sport. Titul pro Slavii Praha v obou kategoriích byl další mimořádnou událostí,“ řekl za organizátory turnaje Jan Dávec, předseda Komise plážové kopané ČR.

Na své si přišli nejen hráči a hráčky, ale také diváci. Atraktivní duely – jako například semifinálová bitva hráčů Slavie s tradičním soupeřem z Bohemians Praha – nabídl skvělou podívanou a dramatický průběh. Nervy všech zúčastněných pak pořádně „pocuchalo“ samotné finále, v němž hráči v sešivaném dresu porazili tým Villagers z Uherského Hradiště až po prodloužení.

Hráčky Slavie proti svým soupeřkám naopak značně dominovaly a titul si zajistily méně komplikovaně. „To však nic nemění na jejich výborném výkonu a zaslouženém titulu,“ dodal Dávec. ■

Dokonce ani nakreslená puma nevydržela být v klidu a při pohledu na lité souboje se vrhla za míčem

Taekwondo v Adršpachu

V červenci se členové pražského Taekwondo WTF klubu vydali na soustředění do Radvanic v prostředí malebného Adršpachu. Týdenní akce se nesla ve znamení tréninků, přátelství a objevování krás české přírody a vrcholem týdne byl celodenní výlet do Teplických skal. Účastníci soustředění také zjistili, že taekwondo není jen sport, ale je to cesta, která vyžaduje odhodlání, disciplínu a týmovou práci. ■

VOX POPULI

Vážení čtenáři, přinášíme výběr z vašich dotazů, které píšete prostřednictvím www.praha5.cz, Facebooku a Instagramu.

Dobrý den,

bydlíme v rodinném domě na Praze 5 blízko autobusové zastávky. Několikrát se nám během pár let stalo, že v nočních hodinách fasádu postříkali sprejem takzvaní příznivci graffiti. Máme nějakou ochranu před tímto činem vandálů? Jsme důchodci a nový nátěr domu stojí nemalé peníze.

Dobrý den, děkujeme za dotaz. Přihlaste se do programu Anti-graffiti na Praze 5. Zaměřuje se na odstraňování nelegálních sprejerských nástřiků. Cílem Antigraffiti programu je zlepšování vzhledu naší městské části. Program spočívá v odstraňování graffiti, jimiž byly poškozeny objekty, a následně aplikaci antigraffiti nátěru, který zabrání dalšímu možnému nástřiku domů graffiti. ■

Odpověď pro rubriku Fórum připravil ombudsman Prahy 5 **Svatopluk Bartoň**.

Získejte 1 300 Kč

od radnice MČ Praha 5
na sportovní aktivity
Vašich dětí

STAČÍ SE OD 28. 8. 2023 ZAREGISTROVAT V SYSTÉMU AKTIVNÍ MĚSTO
A POŽÁDAT O PŘÍSPĚVEK V PROGRAMU PRAVIDELNÁ SPORTOVNÍ ČINNOST
VE ŠKOLNÍM ROCE 2023/24. VŠE JEDNODUŠE NA ADRESE

WWW.AKTIVNIMESTO.CZ

PROJEKT JE REALIZOVÁN MĚSTSKOU ČÁSTÍ PRAHA 5.
BLÍŽŠÍ INFORMACE A PODROBNÉ PODMÍNKY PROGRAMU NALEZNETE NA WWW.AKTIVNIMESTO.CZ.

**AKTIVNÍ
MĚSTO**

Rozpis
na září 2023
sledujte na
www.praha5.cz

Velkoobjemové kontejnery

CO DO VELKOOBJEMOVÉHO KONTEJNERU PATŘÍ?

Rozhodně ANO: starý nábytek, koberce a linolea, zrcadla, umyvadla, vany a WC mísy, staré sportovní náčiní, autosklo a kovové předměty.

Rozhodně NE: živnostenský odpad, nebezpečný odpad (např. autobaterie, zářivky, barvy, rozpouštědla, motorové oleje a obaly od nich), bioodpad, stavební odpad, dále pak pneumatiky, elektrospotřebiče, televizory a PC monitory, počítače, lednice, mrazáky a sporáky.

Další informace poskytuje:

Odbor správy veřejného prostranství a zeleně MČ Praha 5.

Kontaktní osoba: Milan Tikal, DiS., tel.: 257 000 307, e-mail: milan.tikal@praha5.cz.

Datum	Stanoviště
1. 9. – 2. 9.	Na Pomezí – u č. 4
8. 9. – 9. 9.	U Klavírky – proti č. 10
15. 9. – 16. 9.	V Cibulkách × Na Výši
22. 9. – 23. 9.	Nad Koulkou × Na Neklance
29. 9. – 30. 9.	Česká × Urbanova

Kontejnery budou přistaveny v pátek vždy od 16.00 do 20.00 hodin a v sobotu vždy od 10.00 do 14.00 hodin.

Na každém stanovišti bude kontejner přistaven pouze ve vymezeném časovém úseku podle harmonogramu. Na stanovišti bude přítomna obsluha, která bude koordinovat ukládání odpadů a zajistí, aby případně využitelné odevzdané odpady bylo možné předat k dalšímu využití. Obsluha VOK bude vybavena fotoaparát a veškerá jednání mimo nastavená pravidla budou zdokumentována a v případě nutnosti předána městské policii.

Datum	Stanoviště	Čas
1. 9.	V Remízku × Voskovcova	16.00–20.00
5. 9.	Smrčinská × Na Císařce	16.00–20.00
6. 9.	Kroupova × Kutvirtova	16.00–20.00
7. 9.	Jenišovská × Peroutkova – u trafostanice	16.00–20.00
8. 9.	Pod Šmukýrkou u č. 4	16.00–20.00
12. 9.	Brdlíkova – parkoviště u hřbitova	16.00–20.00
13. 9.	Pražského u č. 608	16.00–20.00
14. 9.	U Dívčích hradů × Tetínská	16.00–20.00
15. 9.	Plzeňská × U Zámečnice – parkoviště	16.00–20.00
19. 9.	U Nikolajky – za stadionem u separace	16.00–20.00
20. 9.	Zahradníčkova – proti č. 16 (u čerpací stanice)	16.00–20.00
21. 9.	Nad Klikovkou – proti č. 11	16.00–20.00
22. 9.	Donátova – u hřiště	16.00–20.00
25. 9.	Holečkova – souběh s ulicí Plzeňská	16.00–20.00
26. 9.	U Malvazinky č. 24 – u separace	16.00–20.00
27. 9.	Nad Výšinkou × Na Hřebenkách	16.00–20.00

Kontejnery budou přistaveny vždy ve stanovenou dobu.

Objemné odpady je možné předávat také ve sběrných dvorech hl. m. Prahy.

Na území MČ Prahy 5 je to sběrný dvůr v ulici Puchmajerova (tel.: 731 142 348).

Provozní doba: pondělí–pátek 8.30–18.00 hodin (8.30–17.00 hod. v zimním období), sobota 8.30–15.00 hodin.

Další informace vám poskytne Milan Tikal z ÚMČ Praha 5, Odbor správy veřejného prostranství a zeleně, tel.: 257 000 307, e-mail: milan.tikal@praha5.cz.

VOK pro sběr bioodpadu

CO DO BIOODPADU PATŘÍ?

Rozhodně ANO: pouze bioodpad (listí, tráva, větve, zemina, příp. kuchyňský bioodpad rostlinného původu).

Rozhodně NE: živočišné zbytky.

Kontejnery jsou určeny pouze na bioodpad (listí, tráva, větve, zemina, příp. kuchyňský bioodpad rostlinného původu; NE živočišné zbytky). Po celou dobu přistavení bude u kontejneru odborná obsluha, která zamezí odložení nesprávného druhu odpadu.

Pokud dojde k naplnění kontejneru před uplynutím doby přistavení, bude přistaven kontejner nový.

Datum	Stanoviště	Čas
3. 9.	Prosluněná × V Násypu	10.00–13.00
10. 9.	Štorkánova × K Vodojemu V Cibulkách × Na Výši	10.00–13.00
17. 9.	Svornosti × Pod Trať	10.00–13.00
24. 9.	Trojdičná × Nad Zámečkem	10.00–13.00
1. 10.	U Dívčích hradů – proti č. 8	10.00–13.00

Datum	Stanoviště	Čas
2. 9.	Butovická × Mezi lány	9.00–12.00
9. 9.	V Břízkách č. 11	13.00–16.00
16. 9.	Slivenecká × Kosořská	9.00–12.00
23. 9.	U Dětského hřiště × Karlštejská	9.00–12.00
30. 9.	Zdíkovská × Libínská	9.00–12.00

Mobilní svoz nebezpečného odpadu

V rámci mobilního sběru jsou zdarma odebírány následující odpady: rozpouštědla, kyseliny, zásady, fotochemikálie, pesticidy, zářivky a jiný odpad s obsahem rtuti, olej a tuk, barvy, tiskářské barvy, lepidla, pryskyřice, detergenty obsahující nebezpečné látky (čisticí prostředky), léčiva, baterie a akumulátory, jedlý olej a tuk (v uzavřených PET lahvích).

Kapalné nebezpečné odpady musí být předány v pevně uzavřených nádobách.

NELZE ODEVZDAT: stavební odpady, objemné odpady, elektrozařízení apod.

So 9. 9.	
Křižovatka ul. Vítězná × Zborovská	08.00–08.20
Křižovatka nám. Kinských × ul. Rošických	08.30–08.50
Nám. 14. října (u kostela)	09.10–09.30
Křižovatka ul. Ostrovského × Kováků	09.40–10.00
Křižovatka ul. Plzeňská × Holečkova (Mlynářka)	10.20–10.40
Křižovatka ul. Nad Zámečnicí × Plzeňská	10.50–11.10
Křižovatka ul. Pod Klamovkou × Vrchlického	11.20–11.40
Křižovatka ul. Starokošířská × Vrchlického	11.50–12.10

So 16. 9.	
Křižovatka ul. Na Hřebenkách × Peší (Na Hřebenkách č. 49)	08.00–08.20
Křižovatka ul. Pod Hájem × U Pernikářky	08.30–08.50
Ul. Nad Klikovkou (u č. 11)	09.00–09.20
Ul. Musílkova (u č. 62)	09.40–10.00
Křižovatka ul. Na Sklonku × V Cibulkách	10.10–10.30
Křižovatka ul. Na Stárce × Nad Turbovou	10.40–11.00
Křižovatka ul. Zahradníčkova × Vstupní	11.10–11.30
Křižovatka ul. U Hrušky × Kudrnova	11.40–12.00

ZÁBAVA

POMŮCKA: ART, HODR, ODEON, POMPE, SORDI, ŠAMO	KÓD MALTY	OBYVATEL SLOVEN- SKÉHO MĚSTA	MRVA	CIZÍ POLNÍ MÍRA		HROUŽITI SE DO SPÁNKU	ANGL. DRN	PANOV- NICKÝ STOLEC	VELITEL VÁLEČNÉHO LODSTVA	TIHLE
SRAŽENÉ VODNÍ PÁRY					PŘERUŠIT ČINNOST					
ŠVÝCARSKÉ SÍDLO					ITALSKÝ HEREC					
					ČESKÝ ROCKER					
1. DÍL TAJENKY										DÁMSKÝ KLOBOU- ČEK BEZ KREMPY
	ČÁST VOZŮ			OPAK OFF			TENKÉ VLÁKNO			
	ANGL. VĚK			O CO			OUHA			
TŘEBAŽE			ČÁST STŘECHY					MPZ RUMUNSKA		
			OBSTÁT					NÁŠ HEREC		
ŠIROKÁ POHOVKA NA SPÁNÍ					ÚSPĚŠNÉ DÍLO NĚKDEJŠÍ SPZ JESENÍKU					
JSOUCNO				INIC. HERCE IRONSE REALITNÍ KANCELÁŘ (ZKR.)			DOMÁCKY OLGA			
							VÝSLEDEK KOROZE			
	PLEMENO SLEPICE	SLOVENSKÁ PŘEDLOŽKA ZÁRMUTEK (ZAST.)				RODINNÝ DŮM (ZKR.)			ŠEVCOVSKÝ UČEDNÍK	JMÉNO ZPĚVÁKA SHEERANA
						KOPEC				
ŠTĚKNUTÍ					ČÁSTI BÁSNĚ					
					LEHKÝ VÍTR					
ANGL. UMĚNÍ				SKŘÍPAVÝ ZVUK NÁŠ ROZHLAS. REŽISÉR				VÝROBNÍ DOKUMEN- TACE (ZKR.) 3. DÍL TAJENKY		
MIMO- ŘÁDNÁ UDÁLOST (ZKR.)			ČIHOVÝ VJEM 2. DÍL TAJENKY				LUDOLFOVO ČÍSLO NÁZEV PÍSMENE D			INIC. ITALSKÉHO ARCHITEKTA PALLIAR- DIHO
ANTICKÁ STAVBA						DESETINA LITRU INIC. HISTORIKA AMORTA				
	FRAN- COUZSKÉ POLIBKY (HOVO- ROVÉ)	ZNAČKA LUMENU ANGL. ČIHAT			PATELLA DŘEVĚNÁ STAVBA					
OVÁL							KOPNUTÍ STAVBA NAPŘÍČ VODNÍHO TOKU			
NEOD- BORNÍK						BA SOLMIZAČNÍ SLABIKA			JÍT S DOBOU = BYT ..	OSOBNÍ ZÁJMENO
FÓR				NADLEHČIT						
MYRTOVITÉ KEŘE				PLAVECKÉ NÁDRŽE						

Tajenku zářijového čísla pošlete nejpozději do 13. září
buď e-mailem na: redakce@praha5.cz
s předmětem Křížovka, nebo písemně na adresu:

MČ Praha 5, Pětka, nám. 14. října 1381/4, 150 22 Praha 5
(na obálku uveďte „Křížovka“).

Tři výherci získají dárek od MČ Praha 5,
který si mohou vyzvednout na Úřadu městské části Praha 5,
Štefánikova 13, 15, 150 00 Praha 5, oddělení PR a tiskové,
kancelář č. 422, 4. patro.

Výherci letní křížovky:

Adam Janíček, Martin Netuka,
Helena Ohlidalová

Správné znění tajenky minulého čísla:

Černého krácející monstrum Trifot

Blahopřejeme!

Měsíčník MČ Praha 5

Periodický tisk územního
samosprávního celku
městské části Praha 5

• VYDAVATEL:

Úřad městské části Praha 5
nám. 14. října 1381/4
150 22 Praha 5
www.praha5.cz
Tel.: 234 378 111, 257 000 111
IČO: 00063631

• REDAKCE:

Šéfredaktor: Šárka Mrázová

Redakční rada:

Linda Neubergová, Jan Bartoň,
Jaroslav Pašmík, Michaela Šarochová,
Ema Stašová, Martina Muzíková,
Jan Kavalírek, Josef Endal, Jan Panenka

Kontakt:

E-mail: redakce@praha5.cz
www.ipetka.cz

• DISTRIBUCE:

Česká pošta, s. p.
Politických vězňů 909/4, 115 00 Praha 1
Tel. linka kontroly distribuce:
257 000 597 (uveďte své jméno,
ulici, číslo popisné, aktuální datum
a urgované číslo)

• NÁKLAD:

48 000 výtisků

• UZÁVĚRKA DALŠÍHO ČÍSLA:

13. 9. 2023

• TISK:

TRIANGUL, a. s.
Beranových 65, Praha 9

• REGISTRAČNÍ ČÍSLO: MK ČR 20262

Vydavatel nenese odpovědnost za jakékoli
materiály reklamního či jiného charakteru
vložené do časopisu.

Zveřejněné příspěvky nemusejí vyjadřovat
názor redakce.

Za věcnou správnost textové části
odpovídají autoři.

Autorem nesignovaných textů je redakce.

Nevyžádané příspěvky se nevracejí.

Pokud není uvedeno jinak,
jsou fotografie ilustrační.

Fotografie na titulní straně: René Volfík

NEDOSTALI JSTE PĚTKU DO SCHRÁNKY?

Napište nám na:
redakce@praha5.cz

OHLEDNUTÍ ZA PRÁZDNINOVÝM DĚNÍM

◀ BACHATA A SALSA V PARKU PORTHEIMKA

Letošní horké léto přímo vybízelo k latinskoamerickým rytům. Jejich příznivci si přišli „rozvlíknout boky“ a uvolnit se po náročném pracovním dni pod vedením zkušených lektorů do parku v Portheimce.

▲ VÝSTAVA OLEJOMALEB

Vernisáž Svět je kulatý v Malé galerii představila olejomalby Jitky Vackové, obrazy Petry Bouška Kvapilové a Vojtěcha Kiše a také fotografie Františka Kubička. Jejich tvorba zaujme svou harmonií a krásou přírody.

▲ PEŘÍ NA KOLEJÍCH

Fotograf a kameraman Ivo Popek představil na vernisáži v Galerii D ve smíchovské Portheimce svou výstavu fotografií s názvem „Peří na kolejích“. Více se o expozici, jejímž tématem je smíchovské nákladové nádraží před současnou výstavbou, dočtete na straně 25.

◀ ▲ UNITED PRAGUE 5

Na prvním srpnovém koncertu vystoupil Matěj Ruppert, Lazer Viking či Michal Prokop. Od 17. srpna do 7. září se mohou fanoušci těšit na osm interpretů různých žánrů. Akci pořádá městská část Praha 5 ve spolupráci s festivalem United Islands of Prague a všechny koncerty jsou pro návštěvníky zdarma.